

2008 birželio 13

Nr. 11 / 299

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

ISSN 1392-6098

Bažnyčios žinios

Popiežius

Benediktas XVI	
PAMOKSLAS ŠVENČIAUSIOSIOS TREJYBĖS IŠKILMĖS PROGA	2
POPIEŽIUS BENEDIKTAS XVI APIE SENELIŲ VAIDMENĮ	3

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI	
KATECHEZĖ APIE ROMANĄ SALDŽIABALSĮ	4
KATECHEZĖ APIE GRIGALIŲ DIDIJĮ (I)	5

Lietuvos Vyskupų Konferencija

LVK KOMUNIKATAS VALSTYBINĖS ŠEIMOS POLITIKOS KONCEPCIJOS PATVIRTINIMO PROGA	7
LIETUVOS VYSKUPŲ KONFERENCIJOS PLENARINIS POSĖDIS	8

Bažnyčia Lietuvoje

Kauno arkivyskupijos Eucharistinis kongresas	9
Devintinės Vilniuje	11
Padėkos šventė Vilniaus Aušros Vartuose	12
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas	13
Paroda „Lietuvos jėzuitų provincijai – 400 metų“	15
Ignaciškoji šeima Šiluvoje paminėjo jubiliejus	16

Homilijos

BAŽNYČIOS ŠULAI	
Šv. apaštalai Petras ir Paulius	18
JĖZAUS IŠMINTIS	
14 eilinis sekmadienis (A)	19

Ganytojo žodis

KARDINOLAS A. J. BAČKIS PASVEIKINO XI SAJŪDŽIO SUVAŽIAVIMĄ, MINĖJUSĮ SAJŪDŽIO ĮSTEIGIMO 20-METĮ	20
--	----

Bažnyčia pasaulyje

Popiežius ragino atnaujinti maldingumą Jėzaus Širdžiai	21
--	----

Papilio g. 5
44275 Kaunas, Lietuva
Telefonai: (37) 32 38 53, 32 27 58
Telefaksas (37) 32 38 53
El. paštas lkbic@lcn.lt
www.katalikai.lt

Benediktas XVI

Pamokslas Švenčiausiosios Trejybės iškilmės proga

Genuja, 2008 05 18

Ištrauka

<...> Pirmajame skaitinyje (Iš 34, 4b–6. 8–9) girdėjome Biblijos tekstą, kuriame mums pasakojama apie Dievo vardo apreiškimą. Pats Dievas, Amžinasis ir Neregimasis, paskelbia jį praeidamas priešais Mozę debesyje ant Sinajaus kalno. O jo vardas yra: „Viešpats, gailestingas ir maloningas Dievas, lėtas pykti, kupinas gerumo ir ištikimybės“. Naujajame Testamente šv. Jonas šį sakinį išreiškia vieninteliu žodžiu: „Meilė“ (plg. *Jn* 4, 8, 16). Šitai liudija ir šios dienos Evangelija: „Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų“ (*Jn* 3, 16). Tad jo vardu aiškiai pasakoma, jog Biblijos Dievas yra ne kokia nors užsisklendusi ir savimi pasitenkinanti monada, bet gyvybė, trokštanti save dovanoti, atvirumas, santykis. Tokie žodžiai kaip „gailestingas“, „maloningas“, „kupinas gerumo“ byloja mums apie santykį, būtent apie gyvybę trykštančią save siūlančią Būtį, trokštančią užpildyti kiekvieną spragą, kiekvieną stygių, trokštančią dovanoti bei atleisti, užmegzti tvirtą ir tvarų santykį. Šventasis Raštas pažįsta tik Sandoros Dievą, sukūrusį pasaulį, kad ant visų kūrinių išlietų savo meilę (plg. Romos mišiolas, IV Eucharistijos malda), ir išsirusią tautą, kad su ja sudarytų sužadėtuvių sutartį, padarytų ją palaiminimu visoms tautoms ir per tai išugdytų didžiąją visos žmonijos šeimą (plg. *Pr* 12, 1–2; *Iš* 19, 3–6). Toks Dievas Naujajame Testamente pilnatviškai apreikštas Kristaus žodžiais. Jėzus mums parodė Dievo, vienesmio ir triasmenio, veidą: Dievas yra meilė, Tėvas Meilė – Sūnus Meilė – Šventoji Dvasia Meilė. Ir būtent šiuo Dievo vardu apaštalas Paulius sveikina Korinto bendruomenę: „Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė, Dievo meilė ir Šventosios Dvasios bendrystė tebūna su jumis visais“ (2 *Kor* 13, 14).

Tad šiuose skaitiniuose glūdi pagrindinis Dievą nusakantis turinys, o šiandienė šventė kviečia mus Jį, Viešpatį, kontempliuoti, tam tikra prasme užkopiant, kaip Mozė, į „kalną“. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, jog tai smarkiai atitraukia mus nuo pasaulio ir jo problemų, bet iš tikrųjų pasirodo, kad būtent artimiau pažindami Dievą gauname pamatinių pamokymų, kaip gyventi, mums nutinka tas pats, kas ir Mozei, kuris, užkopęs į Sinajaus kalną ir stovėdamas Dievo akivaizdoje, gavo įstatymą, įrėžtą akmens plokštėse, kuriose tauta atrado gairių, padėjusių tęsti kelionę, surasti laisvę ir tapti laisvės bei teisingumo paženklinta tauta. Mūsų istorija priklauso nuo Dievo vardo, o mūsų kelionė – nuo jo veido šviesos.

Iš tokios Dievo tikrovės, kurią jis mums atskleidė apreiškdamas savo „vardą“, kyta tam tikras žmogaus paveikslas, t. y. asmens samprata. Jei Dievas yra dialoginė vienybė, buvimas palaikant santykį, tai žmogus – kūrinys, sukurtas pagal jo paveikslą ir panašumą, tokią sąrangą atspindi: tas žmogus pašauktas įgyvendinti save per pokalbį, susitikimą – būti per santykį. Jėzus mums apreiškė, kad žmogus savo esme yra „sūnus“, kūrinys, gyvenantis palaikydamas santykį su Dievu Tėvu ir per tai santykį su visais savo broliais ir seserimis. Žmogus save įgyvendina ne siekdamas absoliučios autonomijos, pasiduodamas iliuzijai, jog yra Dievas, bet, priešingai, pripažindamas, jog yra vaikas, atviras kūrinys, besistiebiančio į Dievą ir ranką tiesiantis savo broliams, kurių veiduose atranda visų Tėvo paveikslą. Nesunku pamatyti, jog tokia Dievo ir žmogaus samprata yra tam tikro žmonių bendruomenės ir, vadinasi, visuomenės modelio pagrindas. Tai modelis, pirmesnis už kiekvieną norminį, teisinį ir institucinį reguliavimą, netgi, sakyčiau, kultūrinės ypatybės, per visas civilizacijas nusidriekiantis žmonių šeimos modelis, kurį mes, krikščionys, išreiškiame tvirtindami, jog visi žmonės yra Dievo vaikai ir todėl broliai ir seserys. Šios tiesos nuo pradžių visada laikėmės ir ją visuomet turime prieš akis kaip siektiną projektą ką nors socialiai statydindami.

Bažnyčios mokymas, išsirutuliojęs iš tokio požiūrio į Dievą ir žmogų, yra labai turtingas. Pakanka peržvelgti svarbiausius Bažnyčios socialinio mokymo skyrius; priešio mokymo mano garbingieji pirmtakai, ypač per pastaruosius 120 metų, esmingai prisidėjo, autoritetingai aiškindami krikščioniškosios pakraipos socialinį sąjūdį ir jam nubrėždami gaires. Čia norėčiau paminėti tik neseną Italijos vyskupų Pastoracinę notą „Atgaivinti gyvosios vilties: Dievo didžiojo „taip“ žmogui liudytojais“ (2007 06 29). Šiame dokumente siūlomi du prioritetai. Pirmiausia – rinktis „Dievo primatą“: visas Bažnyčios gyvenimas ir darbas priklauso nuo pirmosios vietos užleidimo Dievui, ne Dievui bendrąja prasme, bet vardą ir veidą turinčiam Viešpačiui, Sandoros Dievui, išvedusiam tautą iš Egipto vergijos, prikėlusiam Kristų iš numirusių ir trokštančiam vesti žmoniją į taikos ir teisingumo paženklintą laisvę. Kitas siūlomas prioritetas yra sutelkti dėmesį į asmenį ir jo egzistencijos vienybę įvairiais jos skleidimosi lygmenimis – emocinio gyvenimo, darbo ir šventimo, jai būdingo trapumo, tradicijos ir pilietiškumo. Trivienis Dievas ir santykio paženklintas asmuo – štai du atsparos taškai, kuriuos Bažnyčia privalo siūlyti kiekvienai žmonių kartai kaip tarnybą laisvai ir solidarai visuomenei statydinti. Bažnyčia tai savo mokymu neabejotinai ir daro. Tačiau pirmiausia ji tai daro savo liudijimu, kuris pagrįstai yra trečiasis Italijos vyskupų pasirinkimas, – asmeniniu ir bendruomeniniu liudijimu, į kurį įsilieja dvasinis gyvenimas, pastoracinė misija ir kultūrinis matmuo.

Visuomenėje, draskomoje globalizacijos ir individualizmo tendencijų, Bažnyčia pašaukta liudyti *koinonia*, bendrystę. Ši tikrovė kyla ne „iš apačios“, tai slėpinys, kurio šaknys, taip sakant, „danguje“, pačiame trivieniam Dieve. Būtent jis pats yra Jėzuje Kristuje mums parodytos bei į žmonijos ir istorijos audinį, idant nuvestų į pilnatvę, įjaustos meilės amžinasis dialogas. Bažnyčia, bendrystės slėpinys, „Kristuje yra tarsi sakramentas, arba artimos jungties su Dievu ir visos žmonių giminės vienybės ženklas bei įrankis“ (*Lumen gentium*, 1) – štai didžioji Vatikano II Susirinkimo santrauka. <...>

Popiežius Benediktas XVI apie senelių vaidmenį

Ištrauka iš Benedikto XVI kalbos, 2008 m. balandžio 5 d. pasakytos Popiežiškosios šeimos tarybos visuotinio susirinkimo nariams

<...> Tema, kurią nagrinėjote, visiems gerai žinoma. Kas neprisimena savo senelių? Kas gali užmiršti juos ir jų liudijimą šeimose? Kiek daug iš mūsų kaip tęstinumo ir dėkingumo ženklą turi savo senelių vardus! Seneliams iškeliavus į anapus, šeimoms įprasta jų mirties metines paminėti šv. Mišiomis ir, jei įmanoma, aplankant jų kapą. Šiais ir kitokiais meilės bei tikėjimo aktais jiems išreiškiame savo dėkingumą. Jie mums save dovanojo, mūsų labai pasiaukoję, kai kada net atidavė savo gyvybę.

Bažnyčia seneliams visada rodė ypatingą dėmesį, pripažindama jų didžiulį indėlį tiek žmogiškuoju ir socialiniu, tiek religiniu ir dvasiniu aspektu. Mano garbingieji pirmtakai Paulius VI ir Jonas Paulius II, kurio trečiasias mirties metines prieš kelias dienas paminėjome, savo kalbose nekart pabrėžė bažnytinės bendrijos pagarbą pagyvenusiems žmonėms, jų atsidavimui ir dvasingumui. Dutūkstantųjų krikščionybės jubiliejaus metų rugsėjo mėnesį Jonas Paulius II Šv. Petro aikštėje susirinkusiems „senjorams“ pasakė: „Nepaisant su amžiumi susijusių apribojimų, išlaikau gyvenimo džiaugsmą. Už tai dėkoju Viešpačiui. Gražu dėl Dievo reikalo kankintis iki galo.“ Šie žodžiai, popiežiaus jau pasakyti 1999 m. spalį pagyvenusiems žmonėms skirtoje žinioje, nė kiek neprarado savo žmogiškojo, socialinio ir kultūrinio aktualumo.

Savo visuotiniame susirinkime senelių šeimoje, Bažnyčioje ir visuomenėje temą nagrinėjote vienu žvilgsniu aprėpdami praeitį, dabartį ir ateitį. Trumpai pasigilinkime į šiuos tris momentus. Anksčiau seneliams šei-

mos gyvenime tekdavo svarbus vaidmuo. Net ir būdami garbaus amžiaus, jie ir toliau gyvendavo su savo vaikais, anūkais ir net proanūkais ir teikdavo gyvą meilės kupino rūpinimosi, pasiaukojimo ir kasdienio besąlygiško atsidavimo liudijimą. Jie būdavo asmeninės ir bendrosios istorijos, toliau gyvavusios jų prisiminimuose bei išmintyje, liudytojai. Šiandien ekonominė ir socialinė plėtra iš pagrindų pakeitė šeimos gyvenimą. Pagyvenusieji, tarp jų daugybė senelių, dažnai jaučiasi atsidūrę tarsi savotiškoje „stovėjimo aikštelėje“: kai kurie pastebi tapę našta šeimai ir apsisprendžia gyventi vieni arba senelių namuose patirdami visus iš tokių sprendimų išplaukiančius padarinius.

„Mirties kultūra“, kelianti grėsmę ir „senjorų“ gyvenimui, regis, vis labiau plinta. Eutanazija vis atkakliau siūloma kaip tam tikrų sunkių situacijų įveikimo būdas. Todėl būtina visada atidžiai bei tiesos apie žmogų, šeimą ir bendruomenę šviesoje vertinti amžių ir jo problemas, susijusias ir su naujomis šiuolaikinės raidos nuimtomis šeimos ir visuomenės sąlygomis. Privalu vis energingiau reaguoti į visa, kas visuomenę nužmogina. Tokia problematika kelia iššūkį parapinėms ir diecezinėms bendruomenėms, ir jos mėgina atsiliepti į šiuos dienas pagyvenusių žmonių poreikius. Yra šiuo svarbiu bei neatidėliotinu reikalu besirūpinančių sąjūdžių ir organizacijų. Būtina visiems suvienyti jėgas visoms išstūmimo į paribį formoms įveikti, nes nuo individualinės mąstysenos kenčia ne tik jie – seneliai, senelės, pagyvenę žmonės, bet ir kiekvienas žmogus. Jei seneliai, kaip dažnai daugelio kartojama, yra didelis turtas, tai, nuosekliai elgiantis, privalu priimti ir įgyvendinti sprendimus, leidžiančius juos kuo labiau įvertinti.

Seneliai turi vėl imti gyvai dalyvauti šeimos, Bažnyčios ir visuomenės gyvenime. Šeimoje seneliai turi toliau liudyti vienybę, ištikimybę bei nepakartojama meilę, iš kurios išauga tikėjimas ir gyvenimo džiaugsmas, besiremiančias vertybes. Vadinamieji naujieji šeimos modeliai ir plintantis reliatyvizmas susilpnino šias pamatines šeimos branduolio vertybes. Mūsų visuomenės negeroves <...> būtina neatidėliotinai gydyti. Argi šeimos krizės sąlygomis nebūtų galima iš naujo pradėti nuo buvimo ir liudijimo žmonių – būtent senelių, kurių vertybės bei projektai pasirodė esą įtikinamiausi? Juk neįmanoma planuoti ateities nesiremiant praeitimi, kupina reikšmingų patirčių ir dvasinių bei moralinių atsparos taškų. Mąstant apie senelius, jų meilės ir ištikimybės gyvenimui liudijimą, į galvą ateina biblinės Abraomo ir Saros, Elzbietos ir Zacharijo, Joachimo ir Onos, taip pat garbaus amžiaus Simeono ir Onos ar net Nikodemo asmenybės – jos mums visos primena, jog Viešpats kiekviename amžiaus tarpsnyje iš kiekvieno paprašo prisidėti savo talentais.

Benediktas XVI

Katechezė apie Romaną Saldžiabalsį

2008 05 21

Brangūs broliai ir seserys!

Tęsdamas katechezijų apie Bažnyčios tėvus seriją, šandien norėčiau pakalbėti apie menkai pažįstamą asmenybę – Romaną Saldžiabalsį, gimusį apie 490 m. Sirijoje, Emesoje (šiandiniame Homse). Jis buvo teologas, poetas ir kompozitorius, vienas iš didelio būrio teologų, pavertusių teologiją poezija. Prisiminkime prieš du šimtus metų iki jo gyvenusį jo tėvynainį šv. Efreimą Sirą! Taip pat tokius Vakarų teologus kaip šv. Ambraziejus, kurio himnai dar ir šandien yra mūsų liturgijos dalis ir jaudina širdį, arba tokį didį teologą ir mąstytoją kaip šv. Tomas, padovanojusį mums rytoj švęsimos Viešpaties Kūno ir Kraujo išskilmės himnus. Prisiminkime šv. Kryžiaus Joną ir daugelį kitų. Tikėjimas yra meilė, ir dėl to jis kuria poeziją ir muziką. Tikėjimas yra džiaugsmas, ir dėl to jis kuria grožį.

Romanas yra vienas iš jų, teologas, kuriantis poeziją ir muziką. Susipažinęs su pirmaisiais graikų ir sirų kultūros elementais savo gimtajame mieste, jis persikėlė į Beirutą (Beirutą) ir čia užbaigė savo klasikinės ir retorinės studijas. Išventintas į nuolatinius diakonus (apie 515 m.) čia trejus metus dirbo pamokslininku. Baigiantis Anasztazijaus I valdymui, Romanas persikėlė į Konstantinopolį (apie 518 m.) ir įsikūrė vienuolyne šalia *Theotokos*, Dievo Motinos, bažnyčios. Ten patyrė svarbiausią savo gyvenimo išgyvenimą: *Synaxarium* pranešama apie Dievo Motinos pasirodymą sapne ir poeto charizmos dovanojimą. Marija liepusi jam praryti susuktą popieriaus lapą. Pabudęs kitą rytą – tai buvo Viešpaties gimimo diena – Romanas ėmė iš sakyklos deklamuoti: „Šandien Mergelė gimdo Transcenduojančiąjį“ (himnas „Apie Kalėdas“, I. Įžanga). Taip jis iki savo mirties (po 555 m.) buvo pamokslininku–giesmininku.

Romanas istorijoje išlieka kaip liturginių himnų vienas pagrindinių autorių. Anais laikais pamokslas būdavo praktiškai nepakartojama proga katechetiniam tikinčiųjų pamokymui. Tad Romanas yra vienas iškiliausių ne tik savo epochos religinio jausmo, bet ir gyvo bei originalaus katechezės būdo liudytojų. Jo kompozicijos leidžia mums pajusti tokios katechezės formos kūrybiškumą, to meto teologinės minties, estetikos ir šventosios ikonografijos kūrybiškumą. Romanas pamokslaudavo vienoje šventovėje Konstantinopolio pakraštyje. Jis užlipdavo į sakyklą bažnyčios viduryje ir kalbėdavo bendruomenei

pasitelkdamas gana daug inscenizacijos elementų: naudodavosi freskomis ar ant sakyklos pastatytomis ikonomis, taip pat taikydavo dialogą. Jo pamokslai būdavo metriškai giedami, vadinamieji *kontakia*. Sąvoka *kontakion* („rykštelė“), regis, daroma užuomina į lazdele, apie kurią būdavo suvyniojamas liturginio arba kitokio rankraščio ritinys. *Kontakia*, kurių autoriumi nurodomas Romanas, išliko 89, tačiau tradicija jam jų priskiria 1000.

Kiekvieną Romano *kontakion* dažniausiai sudaro 18–24 posmai, turintys tiek pat skiemenų bei struktūruoti pagal pirmojo posmo (*heirmos*) pavyzdį; visų posmų eilučių ritminiai akcentai sudaryti laikantis *heirmos* akcentų. Kiekvienas posmas užbaigiamas dažniausiai tokiu pačiu priegiesmiu (*ephymnion*), taip sukuriant poetinę vienovę. Be to, pirmosios pavienių posmų raidės nurodo autoriaus vardą (*akrostichon*), pirma kurio dažnai eina būdvardis „nuolankus“. Himnas užbaigiamas malda, susijusia su šventimo ar prašymo aplinkybėmis. Pabaigęs skaityti skaitinį iš Biblijos, Romanas dažniausiai maldos ar prašymo pavidalu sugiedodavo *prooimion* (įžangą). Taip jis paskelbdavo pamokslo temą ir paaiškindavo priegiesmį, choru pakartotiną kiekvieno aukštu balsu jo ritmiškai padeklamuoto posmo pabaigoje.

Reikšmingas pavyzdys yra Didžiajam penktadieniui skirtas *kontakion*. Jį sudaro dramatiškas kryžiaus kelyje besiplėtojantis Mergelės Marijos ir Sūnaus dialogas. Marija taria: „Kur eini, Sūnau? Kodėl taip greitai užbaigi savo gyvenimą? Niekada nebūčiau patikėjusi, Sūnau, kad tave tokį pamatysiu, niekada nebūčiau įsivaizdavusi, kad šitie piktadariai taip supyks, kad, priešingai visam teisumui, pakels prieš tave ranką.“ Jėzus atsako: „Ko verki, motin? <...> Argi neturėjau kentėti? Argi neturėjau mirti? Kaip kitaip galėčiau išgelbėti Adomą?“ Marijos sūnus guodžia motiną, tačiau sykiu primena jai savo vaidmenį išganyto istorijoje: „Numaldyk savo skausmą, motin, numaldyk: juk nedera dejuoti tau, kuri buvai pavadinta *malonės pilnaja*“ (*Marija kryžiaus papėdėje*, 1–2; 4–5). Himne apie Abraomo aukojimą nuspręsti dėl Izaoko gyvybės imasi Sara: „Jei visus tavo žodžius išgirstų Sara, Viešpatie, ir pažintų tavo šitokią valią, ji man pasakytų: jei tas, kuris mums jį davė, vėl jį pasiima, tai kodėl jis mums jį dovanojo? <...> Mano sūnų, seni, palik man, ir jei tas, kuris tave pašaukė, nori jį turėti, tai tegu pasako tai man“ (*Abraomo aukojimas*, 7).

Romanas vartoja ne iškilingą, dvarui būdingą, bet paprastą, liaudies kalbai artimą graikų kalbą. Norėčiau pateikti pavyzdį, kaip gyvai ir itin asmeniškai jis kalba apie Viešpatį Jėzų: jis vadina jį „šaltiniu, kuris nedegina, ir šviesa, apsaugančia nuo tamsos,“ ir sako: „Degu troškimu laikyti Tave rankose kaip šviestuvą; kas neša šviestuvą tarp žmonių, tas apšviečiamas, bet nenudeginamas.

Tad apšviesk mane Tu, kuris esi neužgesinamas šviestuvais!“ (Paaukojimas, arba susitikimo šventė, 8). Romano pamokslų įtikinamumo galia rėmėsi didžiuliu jo žodžių ir jo gyvenimo atitikimu. Vienoje maldoje jis sako: „Padaryk mano kalbą aiškia, mano Išganytojau, atverk mano burną, ir kai Tu ją pripildysi, perverk mano širdį, idant mano veikla atitiktų mano žodžius“ (*Apaštalų misija*, 2).

Dabar panagrinėkime kai kurias jo pagrindines temas. Pamatinė jo pamokslų tema yra Dievo veikimo istorijoje vienovė, kūrinijos ir išganyto istorijos vienovė, Senojo ir Naujojo Testamento vienovė. Kita svarbi tema – pneumatologija, t. y. mokymas apie Šventąją Dvasią. Sekminių šventės dieną jis pabrėžia tęstinumą tarp į dangų įžengusio Kristaus ir apaštalų, t. y. Bažnyčios, ir aukština jos misijinę veiklą pasaulyje: „<...> žmonės jį užkariavo dieviškosiomis dorybėmis; paėmė Kristaus kryžių kaip plunksną, pasinaudojo žodžiais kaip tinklais ir sužvejojo jais pasaulį; Žodis jiems buvo žūklės kabliukas, masalas – visatos Valdovo kūnas“ (*Sekminės*, 2; 18).

Dar viena esminė tema yra, žinoma, kristologija. Jis negvildena sunkių teologijos sąvokų, taip labai aptarinėtų anuo metu ir suardžiusių ne tik teologų, bet ir visų krikščionių Bažnyčioje vienybę. Jis skelbia paprastą, tačiau pamatinę kristologiją, didžiųjų Susirinkimų kristologiją. Bet pirmiausia jis buvo artimas liaudies pamaldumui – Susirinkimų sąvokos, beje, ir radosi iš liaudies pamaldumo bei krikščioniškosios širdies pažinimo – ir pabrėžia, kad Kristus yra tikras žmogus ir tikras Dievas ir, būdamas Žmogus-Dievas, jis yra vienas Asmuo, kūrinijos ir Kūrėjo sintezė: jo žmogiškais žodžiais kalbantį girdime patį Dievo Žodį. „Kristus, – sako jis, – buvo žmogus, tačiau jis buvo ir Dievas, bet nepadalytas į du: jis yra vienatinis – Tėvo, kuris yra vienatinis, Sūnus“ (*Kančia*, 19). Kai dėl mariologijos, tai Romanas dėkingas Mergelei už poeto charizmos dovaną; jis prisimena ją beveik visų savo himnų pabaigoje ir paskiria gražiausius *kontakia*, kaip antai *Kalėdos*, *Apreiškimas Marijai*, *Dieviškoji motinystė*, *Naujoji Ieva*.

Etiniai mokymai susiję galiausiai su Paskutiniu teismu (*Dešimt mergelių* [III]). Jis atveda mus prie šio mūsų gyvenimo tiesos akimirksnio, prie akistatos su teisinguoju Teisėju ir dėl to akina atsiversti, atgailauti ir pasninkauti. Imant pozityviai, krikščioniui privalu praktikuoti gailestingąją meilę, išmalda. Dviejuose himnuose – *Vestuvės Kanoje* ir *Dešimt mergelių* – jis pabrėžia gailestingosios meilės pirmenybę susilaikymo atžvilgiu. Gailestingoji meilė yra didžiausia dorybė: „<...> Dešimt mergelių turėjo nepaliesto mergeliškumo dorybę, tačiau penkioms iš jų sunkios pastangos nedavė vaisių. Kitos meilės šviestuvais švietė žmonijai, todėl jas jaunikis pasišaukė pas save“ (*Dešimt mergelių*, 1).

Romano Saldžiabalsio giesmės persunktos pulsuojančio žmogiškumo, tikėjimo liepsnos, gilaus nuolankumo. Šis didis poetas ir kompozitorius primena mums visą krikščioniškosios kultūros lobį, atsiradusį iš tikėjimo, iš Kristų, Dievo Sūnų, sutikusios širdies. Kultūra gimsta, didžioji krikščioniškoji kultūra gimė iš tokio širdies susitikimo su tiesa, kuri yra meilė. Ir jei tikėjimas išlieka gyvas, tai ir tas kultūrinis paveldas nevirsta negyvu dalyku, bet išlieka gyvas ir aktualus. Ikonos ir šiandien kreipiasi į tikinčiųjų širdį, jos nėra tiesiog praeities dalykas. Katedros yra ne viduramžių paminklai, bet gyvas ties buveinės, kur jaučiamės esą „namuose“, kur sutinkame Dievą ir vienas kitą. Didži muzika – grigališkasis giedojimas arba Bachas ar Mocartas – irgi nėra praeities dalykas, bet gyva dėl liturgijos ir mūsų tikėjimo gyvastingumo. Kai tikėjimas gyvas, krikščioniškoji kultūra netampa tuo, kas „praėję“, bet išlieka gyva ir aktuali. Kai tikėjimas gyvas, mes šiandien irgi galime atsiliepti į psalmėse vis iš naujo kartojamą priesaką: „Giedokite Viešpačiui naują giesmę.“ Kai tikėjimas gyvas, kūrybiškumas, naujoviškumas, nauja giesmė, nauja kultūra ir visas kultūrinis paveldas vienas kito nenaikina, bet yra viena vienintelė tikrovė, leidžianti pajusti Dievo grožį ir džiaugsmą, jog esame Dievo vaikai.

Benediktas XVI

Katechezė apie Grigalių Didįjį (I)

2008 05 28

Brangūs broliai ir seserys!

Praėjusį trečiadienį kalbėjau apie Vakaruose menkai žinomą Bažnyčios tėvą Romaną Saldžiabalsį. Šiandien norėčiau pristatyti vieną iš didžiausių Bažnyčios istorijoje Bažnyčios tėvų, vieną iš keturių Vakarų Bažnyčios mokytojų – šventąjį popiežių Grigalių, 590–604 m. buvusį Romos vyskupu ir tradicijoje pelniusį *Magnus* (Didžiojo) titulą. Grigalius išties buvo didis popiežius ir didis Bažnyčios mokytojas! Jis gimė Romoje apie 540 m., kilęs iš turtingos patricijų šeimos, *gens Anicia*, išsiskyrusios ne tik kilmingu krauju, bet ir tvirtais saitais su krikščioniškuoju tikėjimu bei Apaštalų Sostui padarytomis paslaugomis. Ši šeima jau buvo dovanojusi du popiežius: Feliksą III (483–492), Grigalius proprosenelį, ir Agapetą I (535–536). Namas, kuriame augo Grigalius, stovėjo ant *Clivus Scauri*, supamas nuostabių, antikinės Romos ir krikščionybės dvasinės jėgos didybę liudijusių pastatų. Iškilus krikščioniškus jausmus jam ten savo pavyzdžiu įskiepijo jo tėvai Gordijanas ir Silvija, šiandien abu gerbiami kaip

šventieji, bei dvi tetos iš tėvo pusės, Emilijana ir Tarsilija, gyvenusios jų name kaip pašvęstosios mergelės, įsitraukusios į bendrą maldos ir askezės kelią.

Grigalius netrukus pradėjo administracinio tarnautojo karjerą, kurią taip pat buvo pasirinkęs jo tėvas, ir 572 m. pasiekė jos viršūnę tapdamas miesto prefektu. Šios sumaišties laikais sudėtingomis pasidariusios pareigos leido jam plačiu frontu imtis visokiausių administracinių problemų, taip įgyjant patirties būsimoms užduotims. Pirmiausia išlaikė tvarkos ir drausmės jausmą: tapęs popiežiumi, jis vyskupams nurodydavo bažnytinius reikalus tvarkyti lygiai taip rūpestingai bei gerbiant įstatymus, kaip darydavo civiliniai tarnautojai. Vis dėlto toks gyvenimas jam neteikė pasitenkinimo, netrukus jis nutarė atsisakyti visų civilinių tarnybų, grįžo namo ir pradėjo vienuolio gyvenimą, šeimos namus paversdamas Sant' Andrea al Celio vienuolynu. Ši vienuoliškojo gyvenimo tarpsnis, nuolatinio pokalbio su Viešpačiu įsiklausant į jo žodžius gyvenimą, jis vėliau visada su ilgesiu prisimins; šitai nuolat išnirs jo pamoksluose: varginamas pastoracinių rūpesčių jis savo raštuose nesyk šį metą paminės kaip susikaupimo Dieve, atsidavimo maldai, džiugaus panirimo į studijas laiką. Taip jis giliai pažino Šventąjį Raštą ir Bažnyčios tėvus, kuriais vėliau rėmėsi savo darbuose.

Grigalius pasitraukimas į vienuolyną ilgai netruko. Vertingas patyrimas, jo sukauptas civilinėje administracijoje didelių problemų slegiamu laikotarpiu, ryšiai, puoselėti su bizantiečiais būnant šioje tarnyboje, visų akyse įgyta pagarba paskatino popiežių Pelagijų paskirti jį diakonu bei pasiųsti į Konstantinopolį kaip savo *apocrisario* – šiandien sakytume, kaip „apaštališkąjį nuncijų“ – padėti įveikti monofizitinio ginčo likučius ir pirmiausia įkalbėti imperatorių paremti pastangas langobardų spaudimui sulaikyti. Laikotarpis Konstantinopolyje, kur jis su grupe vienuolių vėl pradėjo gyventi vienuoliškai, Grigaliui buvo labai svarbus, nes suteikė galimybę tiesiogiai susipažinti su Bizantijos pasauliu ir įsigilinti į langobardų problemą, rimtai išmėginusiančią gebėjimus bei jėgas jo pontifikato metais. Po kelerių metų popiežius jį atšaukė į Romą ir paskyrė savo sekretoriumi. Metai buvo sunkūs: daugybę Italijos sričių ir pačią Romą kamavo nuolatinės liūtys, iš krantų išsiliejančios upės ir badas. Galiausiai kilo maras, pareikalavęs daugybės aukų, tarp jų ir popiežiaus Pelagijaus II gyvybės. Jo įpėdiniu į Petro sostą dvasininkai, tauta ir senatas vieningai išrinko Grigalių. Šis mėgino priešintis, net bandė pabėgti, tačiau galiausiai turėjo nusileisti: ėjo 590-ieji.

Tame, kas įvyko, naujasis popiežius įžvelgė Dievo valią ir uoliai kibo į darbą. Nuo pat pradžių jis išsiskyrė nepakartojamai blaiviu tikrovės, su kuria susidūrė, vertinimu, ypatingu darbingumu tvarkydamas tiek bažnytinius, tiek

civilinius reikalus, nuolatinio šaltakraujiškumu priimdamas drąsius sprendimus, kurių reikalavo jo tarnyba. Jo valdymo laikotarpis gausiai dokumentuotas dėl išlikusio jo laiškų (apie 800) registro; juose atsispindi jo galynėjimasis su sudėtingais klausimais, suplaukiančiais ant jo darbo stalo. Į jį kreipiasi ne tik vyskupai, abatai, dvasininkai ir kiekvienos tarnybos bei kiekvieno rango civiliniai tarnautojai. Tarp problemų, tuo laiku kamavusių Italiją ir Romą, ypatinga reikšmė tiek civilinėje, tiek bažnytinėje srityje teko langobardų problemai. Jai popiežius paskyrė visas galimas jėgas, siekdamas tikrą taiką žadančio sprendimo. Priešingai Bizantijos imperatoriui, besirėmusiam prielaida, jog langobardai tėra grubūs ir plėšikauti linkę individai, kuriuos būtina nugalėti arba sunaikinti, šv. Grigalius žvelgė į šiuos žmones gerojo ganytojo akimis ir stengėsi skelbti jiems išganymo žodį bei užmegzti su jais broliškus santykius, turėdamas prieš akis abipuse pagarba ir giedru romėnų, bizantiečių ir langobardų sugyvenimu pagrįstos būsimos taikos perspektyvą. Jis rūpinosi jaunų tautų atvertimu ir nauja civiline Europos tvarka: vestgotai Ispanijoje, frankai, saksai, įsikėlę į Britaniją, ir langobardai buvo pirmutiniai jo evangelizacinės misijos taikiniai. Vakar liturgijoje paminėjome šv. Augustiną Kenterberietį, vadovavusį grupei vienuolių, Grigaliaus įpareigotų vykti į Britaniją evangelizuoti Anglijos.

Popiežius – tikras taikdarys – dėjo dideles pastangas tikrai taikai Romoje ir Italijoje pasiekti, vesdamas intensyvias derybas su langobardų karaliumi Agilulfu. Šios derybos lėmė trejus metus trukusias (598–601) paliaubas, po kurių 603 m. buvo galima susitarti dėl tvaresnių paliaubų. Pasiiekti tokį teigiamą rezultatą padėjo popiežiaus laikotarpiu tarp paliaubų lygiagrečiai palaikyti ryšiai su karaliene Teodolinda, Bavarijos princese, kuri, priešingai nei kitos germanų tautos, buvo katalikė, karšta katalikė. Išliko popiežiaus šiai karalienei adresuotų laiškų, kuriuose jis jai reiškia pagarbą ir palankumą. Teodolindai pavyko pamažėle palenkti karalių katalikų tikėjimui ir per tai parengti kelią taikai. Popiežius taip pat pasirūpino persiųsti jai relikvijas, skirtas Šv. Jono Krikštytojo bazilikai, kuri jos iniciatyva buvo pastatyta Monzoje, nepamiršdamas perduoti jai sveikinimus ir Monzos katedrai nusiųsti vertingų dovanų jos sūnaus Adaloaldo gimimo ir krikšto proga. Su šia karaliene susiję įvykiai yra gražus moterų vaidmens Bažnyčios istorijoje liudijimas. Grigalius iš esmės be paliovos siekė trijų tikslų: sulaikyti langobardų ekspansiją Italijoje; išlaisvinti karalienę Teodolindą iš schizmatikų įtakos bei sustiprinti jos tikėjimą; tarpininkauti tarp bizantiečių ir langobardų siekiant susitarimo, laiduosiančio pusiasalyje taiką ir sykiu leisiančio vykdyti tarp langobardų evangelizaciją. Tad jo kryptis sudėtingoje aplinkoje buvo dvejopa: skatinti susitarimus diplomatinėje politinėje srityje ir skelbti tikrąjį tikėjimą tarp tautų.

Greta grynai dvasinio bei pastoracinio darbo popiežius Grigalius buvo veiklus daugialypės socialinės veiklos skatintojas. Iš pajamų, gaunamų iš Romos Sosto Italijoje ir pirmiausia Sicilijoje turėto solidaus turto, jis pirkdavo ir dalydavo grūdus, remdavo stokojančius, padėdavo sunkiai besiverčiantiems dvasininkams ir vienuoliams, mokėdavo išpirkas už langobardų į nelaisvę paimtus piliečius, nupirkdavo paliaubas. Be to, Romoje ir kitose Italijos dalyse jis pertvarkė administraciją ir tiksliai nurodė, kaip visiškai teisingai ir laikantis teisingumo ir gailingumo taisyklių valdyti Bažnyčios turtus, leidusius jai pragyventi ir vykdyti pasaulyje evangelizaciją. Jis reikalavo apsaugoti ūkininkus, išsinuomavusius Bažnyčiai priklausančią žemę, nuo nuomotojų piktnaudžiavimų ir apgavystės atveju nedelsiant atlyginti jiems žalą, kad negarbingas pilnas nesuteptų Kristaus Sužadėtinės veido.

Grigalius šitaip intensyviai darbavosi nepaisydamas savo silpnos sveikatos, neretai ilgam prikaustydavusios jį prie lovos. Vienuoliškojo gyvenimo metais praktikuotasis pasninkavimas rimtai sutrikdė jo virškinimo sistemą. Be to, jo balsas buvo silpnas, todėl jam dažnai tekdavo patikėti diakonui perskaityti jo pamokslus, kad juos galėtų girdėti Romos bazilikose esantys tikintieji. Jis visomis išgalėmis stengėsi švenčių dienomis švęsti *Missarum sollemnia*, t. y. iškilmingas Mišias, ir asmeniškai susitikti su Dievo tauta, jo atžvilgiu nusiteikusia labai palankiai, laikusia jį autoritetu, iš kurio galėjai semtis saugumo: neatsitiktinai jam netrukus buvo priskirtas *consul Dei* titulas. Nepaisant labai sunkių aplinkybių, kuriomis jam teko veikti, Grigaliui savo gyvenimo šventumu bei turtingu žmogiškumu pavyko laimėti tikinčiųjų pasitikėjimą ir pasiekti didingų rezultatų tiek savo metui, tiek ateičiai. Jis buvo į Dievą paniręs žmogus: jo sielos gelmėse visada išliko gyvas Dievo ilgesys, ir kaip tik dėl to jam visada labai rūpėjo artimas, jo laiko žmonių poreikiai. Negandų, maža to, nevirties kupinu laikotarpiu jis mokėjo kurti taiką ir dovanoti viltį. Šis Dievo vyras rodo, kur yra tikrieji taikos šaltiniai, iš kur kyla tikroji viltis, ir dėl to ir šiandien mums yra vadovas.

LVK komunikatas Valstybinės šeimos politikos koncepcijos patvirtinimo proga

2008-06-03

Nr. 1-310/08

Didžiai prasminga, kad minėdamas Lietuvos laisvės vėdlis – Sąjūdžio – įkūrimo dvidešimtmetį mūsų Nepriklausomos valstybės Parlamentas patvirtino Valstybinę šeimos politikos koncepciją. Tai dokumentas, kuriame

įtvirtintų vertybinių pasirinkimų stoka ligšioliniame laisvės kelyje lėmė blaškymąsi tarp žmogaus prigimties, civilizacinės tradicijos nulemtų ir vienadienės mados ar naujos diktuojamų orientyrų. Koncepcijos įgyvendinimas leis mūsų tėvynėje kurti atsakingesnę, brandesnę, į ateitį orientuotą visuomenę. Santuoka – sąmoningai duota tarpusavio priesaika – grindžiama šeima suteikia didžiausias orumo, saugumo ir deramo rūpesčio garantijas kiekvienam vaikui, kiekvienai motinai ir tėvui, kiekvienam neatšaukiamą įsipareigojimą prisiimančiam žmogui.

Reiškiamo dėkingumą Koncepciją inicijavusiems, ją rengusiems ir rėmusiems politikams; su pasitenkinimu pabrėžiame, kad beveik visose partijose buvo jos rėmėjų, o tai reiškia, kad įmanomas platus sutarimas gyvybiškai svarbiais Lietuvai klausimais. Džiaugiamės plačiu visuomenininkų ir specialistų ratu, kuris reikšmingai prisidėjo visuose Koncepcijos rengimo ir svarstymo etapuose, aktyviai dalyvavo vaisingoje viešojoje diskusijoje, palietusioje daug pamatinių visuomenės sandaros ir žmogaus sampratos klausimų. O labiausiai džiugina ir optimistiškai nuteikia gausus, sąmoningas pačių šeimų įsitraukimas į Koncepcijos aptarimą – jei šeimos ir toliau telksis ryžtingai ginti savo teises bei vertybes, jų balsą išgirs tiek politikai, tiek valdininkai.

Apgailėstaujame, kad Koncepcijos oponentai mėgino supriešinti visuomenę, teigdami esą projektas diskriminuoja vienišas motinas, jų vaikus bei našlaičius. Atkreipiame dėmesį, kad labiausiai pažeidžiamų visuomenės narių valstybinę globą reglamentuoja ir turi užtikrinti kiti įstatymai. Koncepcija specialiai pabrėžia Konstitucijoje įtvirtintą lygios visų vaikų ir motinystės globos principą, tačiau jos pačios tikslas visai kitas: iškelti valstybei rūpimos raidos gaires, nurodyti pageidaujamą perspektyvą – tėvo ir motinos meilės bei rūpesčio supamos vaikystės perspektyvą. Ne mažiau apmaudu, kad švenčiant išsilaisvinimo sukaktį Koncepcijos oponentai kėlė kitų valstybių tikro ar tariamo nepasitenkinimo mūsų Parlamento sprendimais argumentą. Pamatiniai Europos Sąjungos dokumentai, pasaulio šalių bendrabūvio normos pripažįsta, kad šeimos teisė ir parama jai yra išskirtinė kiekvienos valstybės kompetencija.

Turime vilties, kad ateityje Seimo nariai dažniau ras savyje jėgų, išminties, politinės valios peržengus ambicijų takoskyras imtis valstybei bei tautai išties svarbių sprendimų.

LVK Pirmininkas
Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

LVK Vicepirmininkas
Kardinolas Audrys Juozas Bačkis

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Gegužės 27–29 d. Vilniuje, Trinapolio rekolekcijų namuose, vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Kartu su Lietuvos vyskupais posėdžiavo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbriggenas. Jis priminė birželio 29 d. visoje Bažnyčioje prasidedančius apaštalo Pauliaus metus. Šiais metais taip pat minimas 150 metų Lurdo, 400 metų Šiluvos jubiliejus. Be to, Sidnėjuje, Australijoje, liepos 15–20 d. vyks Pasaulinės jaunimo dienos, o spalio mėnesį Romoje – plenarinė Vyskupų sinodo sesija.

Lietuvos katechetikos centro direktorius kun. Rimantas Gudlinkis, Lietuvos *Caritas* generalinis direktorius kun. Robertas Grigas ir jo pavaduotoja Janina Kukauskienė, Lietuvos šeimos centro direktorės pavaduotoja Dalia Lukėnienė, Lietuvos jaunimo pastoracijos centro vadovė Margarita Vyskupaitienė, Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centro direktorius Gediminas Žukas vyskupams pateikė ataskaitas apie jų vadovaujamų centrų veiklą, bendradarbiavimą su vyskupijų centrais, vykdomas programas, numatomas ateities darbo kryptis ir poreikius, taip pat atsakė į ganytojų iškeltus klausimus. Vyskupai išreiškė dėkingumą centrų vadovams ir darbuotojams už didžiulį ir reikšmingą darbą. Kartu susirūpinta, kaip užtikrinti sklandų šių centrų darbą bei jų vykdomų programų tęstinumą mažėjant užsienio fondų paramai ir augant infliacijai šalyje. Bažnyčios centrai atlieka visai visuomenei reikalingas funkcijas, pavyzdžiui, sprenddami socialines problemas, padėdami sužadėtiniams ir šeimoms. Svarbu, kad visi tikintieji jaustų atsakomybę už Bažnyčios misiją ir pagal galimybes ją remtų.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatas užsienio lietuvių sielovadais prel. Edmundas Putrimas posėdyje papasakojo apie išėvijos parapijose vykstančius Šiluvos jubiliejaus minėjimus, kurie tikinčiuosius suburia bei suaktyvina parapijų veiklą. Taip pat kalbėta apie lietuvių kunigų užsienio sielovadais poreikius Europoje, JAV ir Australijoje. Konkrečių sprendimų nepriimta, nes kunigus darbui į užsienį siunčia konkrečios vyskupijos vyskupas Lietuvos Vyskupų Konferencijos pritarimu. Prel. E. Putrimas šiuos klausimus toliau derins su atskirais Lietuvos vyskupais.

Posėdyje buvo kalbėta apie tikybės mokytojų rengimą ir katechezę parapijose. Džiugu tai, kad, mokinių Lietuvoje mažėjant, lankančiųjų tikybės pamokas skaičius išaugo pora procentų. Deja, kaimo vietovėse jaučiamas tikybės mokytojų trūkumas. Čia mokytojams

darbo sąlygos sunkios, be to, tenka važinėti į kelias mokyklas, kartais esančias gana toli viena nuo kitos. Jau keleri metai Lietuvos vyskupijose pasirengimas sakramentų priėmimui atskirtas nuo tikybės pamokų ir vaikai jam rengiami parapijose. Tai pasiteisino, nes katechezėje dalyvavę vaikai geriau įsijungia į parapijos gyvenimą, taip pat mieliau lanko tikybės pamokas. Sunkumų kyla dėl to, kad nemažoje dalyje parapijų trūksta tinkamų patalpų katechezės užsiėmimams.

Baigiantis Lietuvos katechetikos centro direktoriaus kun. Rimanto Gudlinkio kadencijai, plenariniame posėdyje buvo nuspręsta pratęsti ją dar vieneriems metams. Iki šiol Lietuvos šeimos centrui vadovavusiai Violetai Vitkauskienei išėjus nėštumo ir gimdymo atostogų, direktore šiam laikotarpiui paskirta Dalia Lukėnienė.

Lietuvos vyskupai patvirtino atnaujintą pasirengimo santuokai anketą. Iš esmės ji tik šiek tiek supaprastinta ir aiškiau išdėstyta. Rengiant anketą atsižvelgta į iškilusius naujus poreikius. Vis daugiau lietuvių tuokiasi už Lietuvos ribų arba su užsieniečiais, todėl naujosios anketos klausimai surašyti ne tik lietuvių, bet ir lotynų kalba, kad, esant reikalui, būtų galima ją persiųsti į bet kurios kitos šalies vyskupiją.

Vyskupai aptarė dvišalių valstybės ir Bažnyčios komisijų darbą. Šiuo metu veikia kelios darbo grupės Lietuvos Respublikos tarpvalstybinėse sutartyse su Šventuoju Sostu numatytiems teisės aktų bei susitarimų projektams rengti švietimo, kultūros, socialinės rūpybos, teisinio reglamentavimo ir archyvų srityse. Ganytojai pasikeitė nuomonėmis apie visuomenėje plataus atgarsio sulaukusius ir visiems Lietuvos žmonėms svarbius įstatymų projektus, pirmiausia tuos, kuriais mėginama apginti negimusią gyvybę ir šeimą.

Lietuvos Vyskupų Konferencija oficialiai patvirtino, kad pradėti arkiv. Teofilio Matulionio, vysk. Mečislovo Reinio, vysk. Vincento Borisevičiaus, kun. Alfonso Lipniūno, Adelės Dirsytės, Elenos Spirgevičiūtės, Barbaros Žagarietės kanonizacijos procesai yra reikalingi ir svarbūs Lietuvos Bažnyčiai. Vyskupijų sudaryti tribunolai renka reikiamą medžiagą, kad šie Lietuvos dvasininkai ir pasauliečiai tikintieji galėtų būti paskelbti tikėjimo kankiniais. Kaišiadorių vyskupijoje vesta arkivysk. Teofilio Matulionio byla jau yra parengta ir netrukus bus perduota Šventųjų skelbimo kongregacijai.

Kitas Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis bus surengtas lapkričio mėn. 4–6 d. Birštone.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriatas

*Nuoširdžiai sveikiname Panevėžio vyskupą Joną Kaunecką 70 metų jubiliejaus proga***Šventimai Telšių vyskupijoje**

Gegužės 18 d. į kunigus įšventinti diakonai **Tomas Kaulius** ir **Robert Romanovski**.

Birželio 1 d. diakono šventimai suteikti **Viktorui Dirvonskiui** ir **Mindaugui Stoniui**.

-T-

Palaikymo akcija

Birželio 3 d. Lietuvos Respublikos Seime patvirtinta Valstybinės šeimos politikos koncepcija. Dvi savaites Lietuvos tikintieji vieningai meldėsi, kad ši koncepcija būtų priimta. Jos svarstymo dieną, antradienį, prie LR Seimo rūmų buvo surengta taiki palaikymo akcija, kurią organizavo Lietuvos ateitininkų federacija, Nacionalinė šeimų ir tėvų asociacija, viešoji įstaiga „Rafaelis“, viešoji įstaiga STOTAS (Socialinės tarnystės savanoriai).

Apie dvi valandas spalvingoje ir nuotaikingoje palaikymo akcijoje dalyvavo daugiau nei 100 įvairaus amžiaus žmonių: jaunimas, šeimos su vaikais, pagyvenę asmenys. Plakatų tekstai skelbė, kad santuoka grįsta šeima yra vertybė ir geriausia vieta augti vaikui ir bręsti jo asmenybei. Dalyviai atsinešė muzikos instrumentų – drauge dainavo ir šoko.

Visos šios pastangos nenuėjo veltui – LR Seimas pritarė Valstybinei šeimos politikos koncepcijai, santuoką laikančiai šeimos pagrindu. Dėkodamas visiems dalyvavusiems palaikymo akcijoje Lietuvos ateitininkų federacijos pirmininkas Vygantas Malinauskas sakė, kad reikia džiaugtis, bet neužmigti ant pergales laurų. Koncepcija priimta, bet darbas tik prasideda. Būtina ugdyti visuomenės ir pačių katalikų palankias nuostatas santuokos ir šeimos atžvilgiu.

-sa-

Kauno arkivyskupijos Eucharistinis kongresas

Gegužės 24–25 d. Kauno arkivyskupija šventė Eucharistinį kongresą – svarbiausią pasirengimo Švč. M. Marijos apsireiškimo 400 metų jubiliejui Šiluvoje įvykį. Kongresas, švęstas per Švč. Kristaus Kūno ir Kraujo iškilmes – Devintines, prasidėjo šeštadienio, gegužės 24 d., vakare vigilija Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje, sekmadienį vyko pagrindinės iškilmės: procesija su Švč. Sakramentu miesto gatvėmis iš Kristaus Prisikėlimo bažnyčios į Santaką ir iškilmingas Eucharistijos šventimas Jono Pauliaus II parke. Eucharistinį kongresą savo dalyvavimu pagerbė apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbruggenas, perdavęs sveikinimą arkivyskupijos tikintiesiems Šventojo Tėvo Benedikto XVI vardu. Renginyje dalyvavo daug arkivyskupijoje tarnaujančių dvasininkų, Kauno kunigų seminarijos klierikai, pašvęstojo gyvenimo institutų seserys, katalikiškos institucijos ir bendruomenės, visų arkivyskupijos dekanatų tikintieji. Iškilmingas šv. Mišias transliavo Lietuvos televizija, galimybę drauge dalyvauti ir kitų vyskupijų tikintiesiems suteikė Marijos radijas. Sekmadienį visą dieną Kongreso proga prie arkikatedros bazilikos vyko arkivyskupijos dekanatų, parapijų, karitatyvinių, religinio švietimo, jaunimo sielovados, įvairių kitų bažnytinių institucijų prisistatymai veiklą atspindinčiais stendais.

Eucharistinio kongreso pradžios šv. Mišioms Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje vadovavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius pakvietė viso kongreso metu melsti dvasinio atgimimo mūsų tautai ir ypač šeimoms, taip pat melstis pasirengimo jubiliejui intencija. Dalyvaujant gausiam būriui tikinčiųjų, šv. Mišias koncelebravo vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas, vyskupas emeritas Juozas Preikšas, prelatas Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, I dekanato dekanas, parapijos klebonas monsinjoras Vytautas Grigaravičius, monsinjoras Adolfas Grušas, kiti arkivyskupijos dvasininkai. Homiliją pasakė vysk. J. Ivanauskas.

„Eucharistinį kongresą pradėdame švęsti giliai suvokdami, jog su mumis yra gyvasis Kristus, sukvietęs mus prie Eucharistijos stalo. Jis visada yra su mumis Eucharistijoje, Dievo žodyje, kai jį skaitome ir skelbiame, šeimose, bendruomenėse, kai su meile gyvename krikščionišką gyvenimą. Gyvasis Kristus ateina šiandien būti su mumis mūsų krikščioniško gyvenimo kelionėje“, – sakė vyskupas pradžioje. Pasirengimo jubiliejui laikas homilijoje apibūdintas kaip daugelio arkivyskupijos tikinčiųjų ir kitų geros valios žmonių kelionė iš naujo susitikti su Kristumi – gyvuoju, maitinančiu ir gyvenimą Dvasioje perkeičiančiu Dievu. Ganytojas linkėjo, kad Eucharistinis kongresas būtų Dievo artumo dovana kiekvienam, kad jis būtų paženklintas draša liudyti Kristų, išreikštų padėką Dievo Motinai už daugybę jos užtarimų išmelstų malonių mūsų tautai, padėką Viešpačiui už arkivyskupijos tikinčiuosius, dvasininkus, vienuolius – visus, kurie brangindami tikėjimo dovaną kuria Bažnyčios ir tėvynės ateitį.

Po šv. Mišių kongreso vigiliją tęsė pašvęstojo gyvenimo narių sugiedotas seną Bažnyčios tradiciją menantis Akatistas – Apreiškimo Švč. Dievo Motinai himnas. Jį sutartinai giedojo ir visi tikintieji, iš anksto gavę giesmės tekstus. Vėliau Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje susirinkę tikintieji klausėsi kun. Kęstučio

Kėvalo konferencijos, o atėjus miuziklo-operos „Prisikėlęs“ laikui šventovė vos sutalpino žmones. Kun. K. Kėvalas susirinkusiems kalbėjo apie Dievo Gailestingumą ir Mariją, priminė, kokiais netikėčiausiais būdais Dievas prakalbina žmones. Senojo ir Naujojo Testamento laikais, mūsų laikų bei mūsų tautos istorijoje regime begalę Dievo gailestingumo pavyzdžių. Pasak kunigo, Marijos pasitikėjimas Dievu žemiškajame gyvenime, jos apsišaukimai įvairiose pasaulio vietose verti atidaus krikščioniško žvilgsnio visos žmonijos istorijos kontekste.

Po bažnyčios skliautais aidėjęs šiuolaikinės muzikos kūrinys „Prisikėlęs“ (autorius – italų kompozitorius Daniele Ricci, režisierius – Nerijus Petrokas, dirigentas – Rolandas Daugėla) jaunų atlikėjų – solistų ir chorų – balsais skleidė Jėzaus kančios dramą ir prisikėlimo džiaugsmą. Prieš jo atlikimą miuziklo iniciatorius (kūrinį išvertė ir pastatymą Lietuvoje koordinavo ses. Liucija Grybaitė FMS), atlikėjus bei rėmėjus pasveikino projekto globėjai arkiv. S. Tamkevičius ir miesto meras Andrius Kupčinskas. Koncertinis kūrinio variantas buvo sutiktas labai šiltai, sceninį jo pastatymą ketinama surengti kitamet.

Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje kongreso programa tęsėsi visą naktį. Jos šerdis buvo Švč. Sakramento adoracija. Ją po Taizé pamaldų pradėjo akademinės sielovados bendradarbiai ir iki pat sekmadienio pirmųjų šv. Mišių bažnyčioje pakaitomis tęsė devynių kongregacijų seserys vienuolės.

Sekmadienį, gegužės 25 d., pagrindinės Eucharistinio kongreso iškilmės prasidėjo procesija su Švč. Sakramentu. Gausi Kauno tikinčiųjų bendruomenė Eucharistinį Jėzų pakeliui į senamiestį pagarbino keturiose vietose: prie Jono Jablonskio gimnazijos, Šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčios, prie istorinės Prezidentūros ir arkikatedros bazilikos. Sustojus parengtose vietose ir pagerbus Švč. Sakramentą, juo buvo laiminama, klausomasi Dievo žodžio ir dvasininkų homilijų. Prel. V. S. Vaičiūnas pabrėžė, jog Kristaus palaiminimų keliu einame ir dalyvaudami šv. Mišių aukoje, jo Eucharistinėje puotoje. Mons. Artūras Jagelavičius akcentavo, kad Eucharistinė duona mus ne tik maitina, bet ir moko gailestingumo, solidarumo ir aktyvios meilės artimui. Kun. K. Kėvalas sakė, jog „mūsų Dievas yra tas, kuris maitina <...> malšina pirmiausia Dievo alkį, gyvenimo prasmės, laimės ir amžinybės alkį“. Kertvirtąkart stabtelėjus kalbėjo vysk. J. Ivanauskas, nuoširdžiai kviesdamas, kad Kristus, palikęs mus stiprinančios Duonos, taptų pačiu sėkmingiausiu gyvenimo su Kristumi projektu liberalizmo, materializmo ir sekuliarizmo akivaizdoje. Devintinių procesijoje dalyvavo apaštališkasis nuncijus, arkivyskupijos ganytojai, daugybė kunigų, parapijos, organizacijos, žygiavusios su savo vėliavomis, liturginiais ir tautiniais drabužiais, uniformomis.

Iškilmingas Eucharistijos šventimas Jono Pauliaus II parke buvo viso kongreso kulminacija. Šv. Mišių pradžioje jo dalyvius sveikino arkiv. P. S. Zurbruggenas, kviesdamas įsimąstyti į Eucharistinį Jėzų – tikrai esantį tarp žmonių, pakeliantį, išlaisvinantį, sustiprinantį, kviečiantį eiti per gyvenimą su Viešpačiu, nuolat būti jo akivaizdoje, prieš jį parklupti. Nuncijus linkėjo melstis už visus arkivyskupijos žmones, kad kiekvienas turėtų gyvenimo pilnatvę. Šv. Mišias, kurioms vadovavo arkiv. S. Tamkevičius, koncelebravo arkiv. P. S. Zurbruggenas, vysk. J. Ivanauskas, vysk. emer. J. Preikšas, išties įspūdingas įvairaus amžiaus arkivyskupijos dvasininkų būrys. Giedojo Kauno valstybinis choras, vadovaujamas prof. Petro Bingelio.

Arkiv. S. Tamkevičius per pamokslą atkreipė dėmesį į tą arkivyskupijos tikinčiųjų bendruomenės vienybę, kurią dalyvavusiems procesijoje ir susirinkusiems

Projektas „Gailestingumo keliu“

Gegužės antrojoje pusėje baigėsi pusmetį trukęs edukacinis projektas „Gailestingumo keliu“. Projektas rengtas įgyvendinant 2008–2010 m. Vilniaus katalikų tikybos mokytojų metodinio būrelio ir Vilniaus arkivyskupijos Katechetikos centro plėtojama veiklos temą „Bažnyčia – bendruomenė. Ar išties esu jos narys?“. Projekto pagrindinė idėja – vyresnių klasių mokiniai veda edukacinę programą trečiokams ir penktokams.

Projektas „Gailestingumo keliu“ vykdytas dviem etapais. Pirmajame etape buvo registruojami norintys dalyvauti. Kovo 17 d. įsiregistravę vyresniųjų klasių mokiniai dalyvavo lyderių kursuose, kuriuose giliau pažino III, V klasių mokinių amžiaus tarpsnio ypatumus, išmoko žaidimų ir giesmių, lavino vadovavimo ir grupės valdymo įgūdžius. Mokiniai buvo supažindinti su planuojamų aplankyti šventovių svarbiausiais istoriniais įvykiais. Pabaigę kursus, edukacinės programos „Gailestingumo keliu“ vadovų pažymėjimus gavo šešiasdešimt keturi devintokai ir vienuoliktokai.

Antrasis projekto etapas vyko gegužės 20–23 d. Kiekvieną edukacinės savaitės dieną kelios mokinių komandos, lydimos projekto vykdytojų vadovų, aplankydavo tris Vilniaus miesto šventoves – Vilniaus arkikatedrą baziliką, Dievo Gailestingumo šventovę, Aušros Vartų koplyčią. Edukacinės programos metu III, V klasių mokiniai atliko įvairias kūrybines užduotis, žaidė susipažinimo žaidimus, mokėsi giesmių su judesiais, daugiau sužinojo apie aplankytas šventoves, meldėsi pačių sukurtomis intencijomis.

Organizatoriai dėkingi visiems jaunesniems programos dalyviams – pirmiausia aktyviausiai dalyvavusiems Vilniaus m. A. Kulviečio vidurinės, Užupio gimnazijos ir Lentvario M. Šimeliočio vidurinės devintų, vienuoliktų klasių mokiniams, Vilniaus m. Sietuvos vidurinės, A. Mickevičiaus gimnazijos,

Filaretų pradinės trečių ir penktų klasių moksleiviams, kūrybingiausiai paruošusiems gailingumo simbolius. Edukacinės programos dalyviai apdovanoti atminimo dovanėlėmis. Pasak Vilniaus arkivyskupijos Katechetikos centro religinio ugdymo specialistės A. Zašauskaitės, į programą pavyko įtraukti 320 Vilniaus arkivyskupijos mokinių. Organizatoriai, išanalizavę programos rezultatus, nusprendė šį projektą vykdyti ir 2009 m. pavasarį.

Roko opera „Prisikėlęs“

Gegužės 24 d., šeštadienį, Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje surengtas italų kompozitoriaus Daniele Ricci roko operos „Prisikėlęs“ koncertinės versijos debiutas. Drauge su populiariosios ir klasikinės muzikos atlikėjais – Ovidijumi Vyšniausku, Vilija Matačiūnaite, Rita Preikšaitė, Vaidu Vyšniausku, Ramūnu Urbiečiu ir Rūta Zaikauskaite – dainavo profesionalūs chorai. Atlikėjams pritarė Rolando Daugėlos vadovaujamas Kauno Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto Didžiojo) bažnyčios kamerinis choras *Cantate Domino* bei Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Kauno fakulteto mišrusis choras.

Sumanymas Daniele Ricci kūrinių pristatyti lietuviams kilo seseriai Liucijai Grybaitei FMA, išgirdusiai „Prisikėlęs“ muziką per viešąją Italijoje. Ses. Liucija į Lietuvą parsivežė garso įrašą ir, pasitarusi su dainininku O. Vyšniausku, operą išvertė į lietuvių kalbą.

Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje skambėjusios roko operos atėjo pasiklausti daugiau nei 6000 žmonių. Po lietuviškojo roko operos debiuto susirinkusieji juos sužavėjusiems atlikėjams atsistoję plojo net keliolika minučių. Anot A. Vyšniauskienės, daugeliui atlikėjų šis renginys buvo visiškai nauja patirtis. „Užkulisuose atlikėjai susikabino rankomis ir renginį pradėjo bendra malda, kuri per pačią roko operą baigėsi visų susirinkusiųjų širdžių susiliejimu“, – sakė ji. Koncertinei roko operos premjerai sulaukus didžiulio susidomėjimo

švęsti šv. Mišių, padovanojo pats Jėzus Eucharistijoje. Tačiau, ganytojo žodžiais, „puikiai suvokiame, kad nei Eucharistinis kongresas, nei joks kitas vienkartinis Jėzaus asmens pagerbimas, negalės pakeisti mūsų gyvenimo krypties. Reikia, kad Jėzus mus kasdien maitintų savo Kūnu ir Krauju, nes tik tuomet galime tikėtis savo gyvenime esminių permainų.“ Arkivyskupas priminė Jono Pauliaus II žodžius, prieš penkiolika metų pasakytus toje pat aikštėje ir linkėjusius Lietuvos žmonėms dvasiškai ir išoriškai atkurti savo Tėvynę, savo gyvenimą, savo lietuviškąją ir krikščioniškąją tapybę motinos Bažnyčios, Europos ir žmonijos labui. „Kviečiu drauge melstis, kad Dievo tarno Jono Pauliaus palinkėjimas visuomet būtų mūsų siekiu ir atneštų palaimingų vaisių tiek mūsų asmeniniam, tiek ir visos tautos gyvenimui. Ypač kviečiu melstis už Lietuvos šeimas, už Seimą, kad kuo greičiau priimtų įstatymą, įtvirtinantį santuoka grįstos šeimos prioritetą visuomenės gyvenime“, – užbaigdamas sakė ganytojas.

Iškilmingosios Mišios baigtos pasiaukojimo Švč. Jėzaus Širdžiai malda, ganytojo palaiminimu. Arkiv. S. Tamkevičius, nuoširdžiai dėkodamas visiems Eucharistinio kongreso rengėjams ir dalyviams, buvusiems tas dienas kaip viena šeima, išsakė lūkestį, jog Eucharistija ir toliau bus arkivyskupijos žmones vienijantis jų gyvenimo pagrindas.

-dg-

Devintinės Vilniuje

Gegužės 25 d. Vilniaus arkikatedroje bazilikoje Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis aukojo iškilmingas Švč. Kristaus Kūno ir Kraujo iškilmių šv. Mišias. Drauge koncelebravo Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tunaitis ir Vilniaus mieste dirbantys kunigai.

Homilijoje kardinolas sakė, jog daug žmonių myli Eucharistiją, nes joje pats Dievo artumas, paguoda. Švč. Sakramentas – tai Bažnyčios širdis. Kiekvienas Bažnyčios narys per Eucharistiją gali atrasti gyvą asmeninį ryšį su Kristumi. Todėl daugeliui net ir jaunų žmonių patinka adoruoti Švč. Sakramentą ir taip tylomis pagarbinti Jėzų. Ganytojas ragino branginti pamaldumą Eucharistijai, atnešti į Mišias visus džiaugsmus, rūpesčius, žaizdas, kad mylinčio Viešpaties akivaizdoje galima būtų išgyti ir atnaujinti santykį su Dievu ir pajusti tikrą vienybę ir bendrystę su kitais žmonėmis.

Po iškilmingų Mišių Devintinių procesija Švenčiausiąjį Sakramentą nuleidė į Aušros Vartus. Didžiulė maldininkų minia su giedotojais sustojo ties Šv. Paraskevijos (Piatnickajos) cerkve (ji yra viena pirmųjų krikščionių maldos namų Lietuvos sostinėje Vilniuje, pastatyta 1345 m.) ir prie Šv. Kazimiero bažnyčios, greta Miesto Rotušės. Procesija nusitęsė per visą Pilies gatvę. Švenčiausiąjį Sakramentą į Aušros Vartus atlydėjo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tunaitis, kelios dešimtys Vilniaus kunigų ir seminaristų. Aušros Vartuose kardinolas džiaugėsi, kad ir Bažnyčia turėjo progos išgyventi bendrystę, kitiems paliudyti tikėjimą ir paprašyti Dievo globos visiems žmonėms. Ganytojas dar pakvietė pasimelsti Švč. Mergelei Marijai, kad valdininkai teisiškai apgintų šeimą. Kardinolas visus susirinkusius prie Aušros Vartų iš koplyčios palaimino Švč. Sakramentu. Po pamaldų visi tylomis meldėsi prie stebuklais garsėjančio Švč. Mergelės Marijos Gailingumo Motinos paveikslu.

-skb-

Padėkos šventė Vilniaus Aušros Vartuose

Gegužės 16–18 d. Vilniaus Šv. Teresės parapijos bendruomenė Vilniaus Aušros Vartų koplyčioje prie stebuklais po visą pasaulį garsėjančio Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos paveikslo surengė „Maldos už Vilniaus miestą“ šventę. Vilniaus miestelėnai bei miesto svečiai šioje Vilniaus šventovėje giedojo giesmes Dievo Motinos garbei, norėdami padėkoti už jos teikiamą globą Lietuvos sostinei.

Šventė prasidėjo gegužės 16 d. vakarą sakralinės muzikos akordais Aušros Vartų koplyčioje prie atvirų šventovės langų. Zbignev Levicki griežė smuiku, Andžej Pilecki grojo vargonais, o Žibutė Valkaitytė – fleita. Pamaldose buvo skaitomas Dievo žodis. Akatisto giesmę Dievo Motinai sugiedojo Šv. Teresės parapijos Akatisto choralinė grupė.

Gegužės 17 d. Tojana Račiūnaitė Vilniaus arkivyskupijos Sielovados centro Didžiojoje salėje skaitė paskaitą „Aušros Vartų Dievo Motina – Vilniaus miesto globėja“. Vėliau Pranas Morkus dalijosi sukauptomis žiniomis tema „Mykolas Sopočka – gailestingumo miesto kūrėjas“. Po konferencijų visi šventės dalyviai, tarp kurių būta įvairių krikščioniškų konfesijų tikinčiųjų, būrėsi prie Aušros Vartų maldai už visų Kristų tikinčių žmonių vienybę, pagarbą ir bendrystę. Kun. dr. Hansas Friedrichas Fischeris ir Šv. Teresės parapijos jaunimo choristai, kun. Vitalijus Karikovas su Šv. Paraskėjos bažnyčios choru, liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis ir liuteronų choras „Adoremus“, Švč. Trejybės graikų apeigų katalikų bažnyčios kunigas Petro Pavlo Jachimecas OSBM dėkojo už tai, ką Vilniaus mieste žmonės patyrė gražiausia, kas stiprino šeimas, skatino tikėjimą Dievu, kvietė gėriui. Pamaldose giedojo lietuvių, lenkų, rusų, baltarusių, žydų, ukrainiečių tautų atstovai, dalyvavo karaimai ir totoriai. Šventinį vakarą užbaigė dvasininkai drauge palaimindami ne tik visus susirinkusius, bet ir visą Vilniaus miestą. Sakralinę muziką grojo Sostinės Vario kvintetas.

Gegužės 18 d. sekmadienio vakarą Aušros Vartuose violončele muzikavo Povilas Jacunskas, fleitomis grojo Darius Gedvilas ir Eglė Juciūtė. Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tunaitis aukojo šv. Mišias. Per pamokslą vyskupas pabrėžė, kad sunkiausiais momentais Vilniaus miesto gyventojai visada skubėdavo į Aušros Vartus, kuriuose Švč. Mergelės Marijos žvilgsnis guodė, o patiriama Dievo Motinos globa ir rūpestis daugybei žmonių gražindavo viltį, teikdavo stiprybės išverti visas negandas. Vilniuje visais laikais daugelis tautų Dievo Motiną gerbė bei dėkojo jai už jos maldas, užtarimą, apsaugą.

Po šv. Mišių grigališkojo choralo studija *Schola Gregoriana Vilnensis* sugiedojo Švč. Mergelės Marijos litaniją. Visų trijų dienų vakarais Šv. Teresės bažnyčios kriptoje vyko Vilniaus arkivyskupijos Jaunimo centro surengta Švč. Sakramento adoracija, kunigai teikė Sutaikinimo sakramentą, už tuos, kurie prašė, asmeniškai meldėsi užtarimo malda.

Tradicija gegužės mėnesį Vilniaus Aušros Vartuose rengti padėkos pamaldas Marijos garbei už jos globą yra labai sena. Pirmosios iškilmingos pamaldos Dievo Motinai Aušros Vartuose surengtos 1706 m. gegužės 18 d., po Vilniaus gaisro. Daug miesto gyventojų tuomet liudijo, jog patyrė Marijos pagalbą, kai kurie net tvirtino, regėję virš Šv. Teresės bažnyčios ir Aušros Vartų koplyčios pakilusią ir liepsnas gesinusią Dievo Motiną. Nuo tada įsitvirtino gyva tradicija kasmet gegužės 18 d. vilniečiams susirinkti prie Aušros Vartų ir klausytis susibūrusių

ir gerų atsiliepiamų, organizatoriams prieš akis – tolesni darbai: iki kitų metų šv. Velykų ketinama pastatyti sceninę kūrinių versiją.

-ši-

Guronyse atidaryti rekolekcijų namai

Gegužės 25 d. Guronyse (kard. V. Sladkevičiaus tėviškėje) reziduojančios seserys eucharistietės surengė Rožinio slėpinių kelio namų atidarymo šventę. Rožinio slėpinių kelio rekolekcijų namai, šių metų balandžio mėnesį pašventinti Kaišiadorių vyskupo J. Matulaičio, įsikūrę Rožinio slėpinių kelio-parko teritorijoje – šalia penkių Rožinio slėpinių kelio koplytelių su freskomis, vaizduojančiomis biblines scenas bei Lietuvos katalikų gyvenimo istorinius įvykius. Namuose įrengta oratorija (koplytėlė), kambariai ir valgomasis rekolekcijų dalyviams, taip pat ekspozicijų kambarys. Rekolekcijų namus supa 10 ha teritorija – parkas, netoliese miškas. Rekolekcijų namais rūpinasi bei rekolekcijas organizuoja seserys eucharistietės.

Šventinė programa prasidėjo 18 val. kardinolo Vincento Sladkevičiaus memorialinės ir rožinių ekspozicijos apžiūra. Vėliau visi svečiai susibūrė prie naujojo ažuolinio kryžiaus, pastatyto Rožinio slėpinių kelio centre, ant kalnelio; šio kryžiaus pastatymą finansavo apaštališkasis nuncijus Albanijoje arkivyskupas J. Bulaitis, irgi dalyvavęs šiame renginyje. Guronyse pastatytas kryžius ypatingas tuo, kad netgi savo aukščiu simbolizuoja Golgotos kryžių, ant kurio mirė Išganytojas. Kaip žinoma, Golgotos kalnas iškilęs 738 metrus virš jūros lygio, tuo tarpu kryžius Guronyse – 7,38 metrų aukščio. Kryžių pašventino Kaišiadorių vyskupas. Po to seserys vienuolės pakvietė visus renginio dalyvius į teatralizuotą rožinio Šviesos slėpinių apmąstymą po atviru dangumi.

Kompozicija – slėpinių apmąstymas – vyko pietinėje Rožinio slėpinių parko dalyje ant Guronių alkakalnio, dar vadinamo „Pajautos kapu“. „Pajautos kapas“

aprašytas XVI a. Lietuvos metraščio legendinėje dalyje, manyta, kad alkaikalnyje buvusi pagoniška šventykla. Kalvelė įtraukta į nekilnojamo kultūros vertybių registrą.

Reginys buvo įspūdingas: besileidžiančios saulės spindulių šviesoje, mėlyno ir debesuoto dangaus pastogėje žiūrovai žvelgė į baltais apdarais pasidabinusius aktorius, pasilypėjusius ant piliakalnio. Žiūrovams, ypač vaikams, nemažą įspūdį paliko spektaklio metu į viršų paleistas renginio dalyvių maldų intencijų oro balionas. Kitas originalus reginys – į tvenkinį paleista gyva žuvis, simbolizuojanti Jėzaus kadaise padaugintą žuvį, ir virvė – sujungusi visus šio renginio dalyvius į vieną gretą.

Tekstus šiam kūriniui parašė Elvyra Kučinskaitė, o atliko aktorė Joana Čižauskaitė (slėpinių meditacijos), aktorius Ridas Jasiulionis (Evangelijos skaitymai), Indrė Dirgėlaitė (vokalas), Dovilė-Uma Jankauskaitė (judesys), Bernardas Jankauskas (perkusija) ir Ana Kasperovič (smuikas). Scenografija ir režisūra – Gytenio Umbraso ir Jurgos Šarapovos. Renginio pabaigoje pasodintas medelis ir po atviru dangumi surengta agapė.

-Kš-

Chorelių šventė Birštone

Gegužės 16–17 d. gausus būrys Kaišiadorių vyskupijos vaikų ir jaunimo – 190 asmenų – susirinko į tradicinę vyskupijoje chorelių šventę „Tik iš Tavo malonės“. Šventę Birštone organizavo Kaišiadorių vyskupijos Jaunimo centras. Gilintis į giedojimo tarnystės dovaną atvyko trylika Kaišiadorių vyskupijos parapijų gausesnių ir mažesnių chorelių – iš Alytaus, Aukštadvario, Beičionių, Birštono, Elektrėnų, Eičiūnų, Jiezno, Kaišiadorių, Molėtų, Musninkų, Pivašiūnų, Stakliškių ir Žiez marių. Šlovavimo maldai vadovavo Kaišiadorių vyskupijos jaunimo komanda.

Pirmąją susibūrimo dieną vaikai ir jaunimas, šlovindami Viešpatį giesme, Birštono miesto gatvėmis su vėliavomis ėjo

viso Vilniaus miesto orkestrų Švč. Mergelei Marijai grojamų melodijų. Himnai ir giesmės skambėdavo nuo ryto iki vėlyvos nakties. Muzika ir giesmės Švenčiausiosios Mergelės garbei – nuo seno įprasta kasdienio Vilniaus gyvenimo dalis. Jau XVII a. viduryje visai netoli Aušros Vartų, priešais jėzuitų Šv. Kazimiero bažnyčios fasade stovėjusią Dievo Motinos su Kūdikiu statulą, Loreto litaniją giedodavo neturtingi bendrabučio studentai muzikantai. Po to, kai 1706 m. gegužės 18 d. visą miestą nuniokojo didžiulis gaisras, tačiau Šv. Teresės bažnyčios, Aušros Vartų ir basųjų karmelitų vienuolyno pagailėjo, iki 1715 m. kasmet gegužės 18 d. prie koplyčios susirinkdavo daug maldininkų, orkestrų, chorų.

Aušros Vartuose švęstuose Švč. Mergelės Globos atlaiduose visą savaitę iškilmingai skambėdavo vakarinė litanija, o baigiamuosius mišparus užbaigdavo geriausių miesto atlikėjų giedama litanija, palydima Vilniaus miesto orkestro. Šis senas paprotys įkvėpė kompozitorių Stanislovą Moniušką 1843–1855 m. sukurti keturias kantatas – „Aušros Vartų litanijas“ solistams, mišriam chorui ir orkestrui (arba fortepijonui / vargonams); III litanija, dedikuota Gioacchino Rossiniui, pastarojo buvo įvertinta labai palankiai. Anot vieno muzikos istoriko, Moniuškos „Aušros Vartų litanijos“ „labai gražiai įrodo, kaip plačiai ir giliai sklido stebuklingojo paveiklo kultas, eidamas nuo prastuolių širdžių iki genialaus menininko sielos“. Caro ir sovietų valdžios draudimai viešai reikšti katalikišką pamaldumą atskyrė Aušros Vartų koplyčią ir nuo gatvės maldininkų, ir nuo profesionalų atliekamos muzikos. Viliamasi, jog į Aušros Vartus sugrįžusi orkestrų muzika atitaisys istorijos skriaudas, atkurs šimtmetes tradicijas ir, teikdama garbę Dievo Gimdytojai, paves jos – Gailestingumo Motinos – globai Gedimino miestą

Aušros vartų Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos paveikslas yra žinomas visame pasaulyje kaip Lietuvos ir ypač kaip Vilniaus simbolis. Gynybinės sienos nišoje pakabintas paveikslas saugojo Vilniaus miestą nuo nelaimių. Pamokslininkai dažnai primindavę psalmės žodžius: „Jei Dievas miesto nesaugo, veltui statytojai vargsta...“ Padėka Dievo Motinai, reiškiamama nuo XVIII a. pradžios, nepraranda reikšmės ir šiomis dienomis.

Šventės rengėjai kvietė įvairių tikybių žmones ne tik šiais metais, bet ir kasmet atgaivinti seną, politinių neramumų sunaikintą tradiciją padėkoti Vilniaus miesto globėjai Švč. Mergelei Marijai Gailestingumo Motinai.

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Birželio 4 d. Vilniaus arkivyskupijos kurijoje surengtame Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkime Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis pasidžiaugė, kad Seimas po ilgų svarstymų pritarė Šeimos politikos koncepcijai, numatančiai, kad šeima laikytina tik sutuoktinių vyro ir moters sąjunga. Koncepcijoje nurodyta, kad šeima gali būti ir nepilna ar išplėtinė. Asmenų grupė, kurioje dėl ištuokos ar mirties nėra vieno iš sutuoktinių, vadinama nepilna šeima. Išplėtinė laikytina šeima, kurios narius sudaro kelios kartos: tėvai, vaikai, seneliai, proseneliai, asmenys, susieti giminystės arba teisiniais ryšiais. Kardinolas dėkojo už maldas, kuriomis daugybė žmonių stengėsi palaikyti svarstančius, ar priimti bendražmogiškas vertybes deklaruojantį įstatymą. Ganytojas ragino ir toliau malda lydėti tolesnį atsakingų žmonių darbą, kad būtų priimami asmens gyvybę ir orumą gerbiantys įstatymai. Į maldos akciją už tinkamų Lietuvoje įstatymų priėmimą įsijungė visame pasaulyje išplitusio judėjimo *Malda už gyvybę* šalininkai – per 100 tūkst. žmonių. Ganytojai sulaukė palaikymo laišku iš Krokuvos, Lisabonos, Londono ir kitų kraštų.

Kardinolas taip pat ragino atsiliepti į popiežiaus Benedikto XVI laišką Švč. Jėzaus Širdies šventės proga bei nuolatinį priminimą kunigams apaštalavimo neatsieti nuo tikėjimo radikalumo, maldos, kuri yra sėkmingos tarnystės laidas. Kardinolas akino kunigus kiekvienoje parapijoje pasauliečius burti maldai už dvasininkus. Artimiausiu metu bus išleistos gairės, padedančios šią akciją organizuoti. Jau dabar visos Vilniaus arkivyskupijoje dirbančios seserys vienuolės meldžiasi asmeniškai už kurį nors kunigą.

Kunigų susirinkime Vilniaus ganytojas pristatė šiais metais (sausio 19 d.) išventintų diakonų paskyrimus: Nerijus Grigaliūnas paskirtas į Vilniaus arkikatedrą, Andžejus Jasinskas – į Vilniaus Šv. Juozapo parapiją Pilaiteje, Francišk Jusiel – Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos Propedeutinio kurso ugdytoju, Rimas Kalmatavičius – į Lentvario Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai parapiją, Renaldas Kučko – į Švenčionių Visų Šventųjų parapiją, Darius Marcinkevičius – į Vilniaus Švč. Mergelės Marijos Taikos Karalienės parapiją N. Vilnioje bei pastoracijai Psichoneurologinėje ligoninėje, Kęstutis Palikša – į Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapiją, Mirosław Petrovskij – į Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) parapiją bei tikybos mokytojo darbui mokykloje. Kardinolas taip pat visiems susirinkusiems pranešė, jog nuo birželio 20 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektoriumi skiriamas iki šiol seminarijoje klierikų ugdytoju dirbęs kun. Žydūnas Vabuolas. Kardinolas padėkojo septynerius metus seminarijoje ugdytoju, prorektoriumi ir rektoriumi dirbusiam kun. Robertui Šalaševičiui ir pranešė, kad jis skiriamas Vilniaus arkikatedros bazilikos administratoriumi bei Vilniaus arkivyskupijos kurijos kancleriu. Iki šiol Vilniaus arkikatedros bazilikos administratoriaus bei Vilniaus arkivyskupijos kurijos kanclerio pareigas ėjusiam kun. Ričardui Doveikai patikėtos Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinio sekretoriaus padėjęs pareigos.

Kunigų susirinkime dalyvavo Kauno vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas, supažindinęs su pasirengimu švęsti Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejų. Svečias pasakojo, kad šis jubiliejus – tai puiki proga atnaujinti dvasinį gyvenimą, pagyvinti pastoraciją, pagilinti pamaldumą Švč. Mergelei Marijai. Didžiausias dėmesys, rengiantis šiam jubiliejui Kauno arkivyskupijoje, skiriamas liturgijos puoselėjimui, parapijų pastoracijos tarybų atnaujinimui. Vyskupas pabrėžė, kad parapijos skatinamos plėtoti veiksmingą vidinę komunikaciją, palaikyti įvairių maldos ir tarnysčių grupelių veiklą. Svečias džiaugėsi, kad pamažu atnaujinama Šiluvos šventovė, beveik sutvarkyta aikštė, vedanti į Apsireiškimo koplyčią. Pasak prelegento, visus lūkesčius pranoko Šiluvos bazilikos Šv. Mergelės Marijos paveikslo kopijos kelionė po įvairias parapijas, nes sutelkė žmones, paskatino maldai, padėjo pasirengti piligrimystei. Į Šiluvą kviečiami ne tik Kauno, bet ir visos Lietuvos parapijų maldininkai. Rugšėjo 13-oji per Šiluvos atlaidus skiriama Vilniaus arkivyskupijai, todėl svarbu organizuoti piligrimystę Vilniaus krašto žmonėms. Tą dieną Šiluvoje vyks Vilniaus arkivyskupijos sielovadinės veiklos ir pagrindinių šventovių pristatymas, bus švenčiama Šeimų diena, kurioje dalyvauti kviečiami visi vaikai, šiais metais priėmusieji pirmąją Komuniją. Tos dienos 10 val. Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tunaitis prašys Dievo gailėstingumo visai Lietuvai. 12 val. Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas A. J. Bačkis vadovaus iškilmingoms šv. Mišioms. Apie Šiluvos atlaidus išleisti lankstinukai, kuriuos kunigai raginami dalyti savo parapijose.

Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius kun. Robertas Šalaševičius pristatė naują seminarijos iniciatyvą leisti lietuviškai rašančių autorių

į parapijos bažnyčią švęsti Eucharistijos. Šv. Mišias aukojo Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis. Vakare, po agapės su parapijiečiais, choreliai prisistatė giesme, vėliau, po linksmosios dalies, eisena su žiburiais vėl patraukė į bažnyčią Švč. Sakramento adoracijai.

Antrąją dieną kun. A. Akelaitis, vyskupijos Jaunimo centro dvasios vadovas, vedė mokymą „Gyrius teskambės“. Vėliau jaunimas ir vaikai būrėsi į vieną iš 6 kūrybinių teminių užsiėmimų. Chorelių šventė baigėsi šlovinimu, kuriam vadovavo pranciškoniškojo jaunimo grupė iš Kretingos.

-Kš-

Pašventintas kopyltstulpis

Gegužės 30 d. Kęstaičiuose (Telšių raj.) per gegužines pamaldas Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ pašventino Žemaičių Kalvarijos parapijos iniciatyva pastatytą kopyltstulpį. Kopyltstulpis šioje kankinystės už tikėjimą vietoje buvo pastatytas minint 20-tąsias Žemaičių Kalvarijos bažnyčios paskelbimo bazilika metines.

1988 m. gegužės 6 d. popiežius Jonas Paulius II parapijinę Žemaičių Kalvarijos bažnyčią pakėlė į bazilikų rangą. Šią datą minint, taip pat atsiliepiant į Telšių ganytojo idėją, jog kiekviena Telšių vyskupijos parapija šioje vietoje turėtų pastatyti kryžių ar kopyltstulpį, čia išliko įspūdingas iš ažuolo išdrožtas kopyltstulpis su Jėzaus Nazariečio statula. Šį kopyltstulpį išdrožė garsus Žemaitijos skulptorius, 2008 m. geriausiu Lietuvos kryždirbiu pripažintas Antanas Vaškys, apdovanotas Aukso vainiku už senosios kryždirbystės tradicijų Lietuvoje puoselėjimą ir savo didžiulį meistriškumą. Metalinius kryžius šiam kopyltstulpiui nukalė irgi garsus Žemaitijoje kalvis Artūras Platakis.

Į kopyltstulpio šventinimą susirinko didelis būrys Žemaičių Kalvarijos parapijiečių, dviračiais atvyko nemažas būrys jaunimo, sėkmingai įveikęs 14 kilometrų atstumą iki minėtos vietovės.

Šventėje dalyvavo Žemaičių Kalvarijos bazilikos didysis sumos choras, vadovaujamas vargonininkės Kristinos Kondratavičienės, tikinčiųjų iš Alsėdžių, Platelių, Plungės, Gintališkės, taip pat Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos vadovybė bei klierikai. Vyskupui pašventinus koplytstulpį, buvo giedamos gegužinės pamaldos, po jų Telšių vyskupas papasakojo šios vietovės istoriją ir nusakė jos reikšmę ne tik Žemaičių vyskupijos, bet ir visos Katalikų Bažnyčios Lietuvoje istorijoje.

Nuo XVIII a. Kęstaičiuose veikė bažnyčia, Rokitų vienuolynas, ligoninė, o vėliau ir senų, ligotų kunigų prieglauda. Kęstaičių bažnytėlė ir kunigų invalidų namus caro valdžia nusprendė uždaryti 1886 m. Bažnyčios uždarymo komisija į Kęstaičius atvyko rugsėjo 24 d. Bažnyčią rado pilną žmonių, todėl to, ką ketino, padaryti negalėjo. Žmonės net iš tolimesnių apylinkių ir parapijų rinkosi į Kęstaičių bažnyčią ir dieną naktį budėjo saugodami ją nuo uždarymo. Be paliovos giedodami bei melddamiesi žmonės savo bažnyčią sergėjo dieną ir naktį. Tų pačių metų lapkričio mėn. 19 d. bažnyčioje budėjusius žmones iš Telšių atjoję kazokai, mušdami, spardydami, bizūnais iki kraujo kapodami ir žiauriai daužydami, išvaikė, o dalį gynėjų uždarė į areštinę. Švč. Sakramentas buvo išneštas, bažnyčia, vienuolynas, prieglauda uždaryti ir nugriauti. Šiuo metu vietoje, kur stovėjo bažnyčia, tėra medžiais apaugusi aikštelė, kurios viduryje pastatytas kryžius žymi bažnyčios didžiojo altoriaus vietą. Baigdamas pasakojimą Telšių vyskupas kvietė visus būti tokius ištikimus, kokie daugiau nei prieš 120 metų buvo bažnyčią ir savo tikėjimą ryžtingai gynę žemaičiai. Vėliau susirinkusieji sugiedojo Švč. M. Marijos garbei skirtą gegužinę giesmę *Sveika, Marija*. Po vyskupo palaiminimo Žemaičių Kalvarijos Šventovės rektorius ir klebonas nuoširdžiai dėkojo visiems prisidėjusiems prie šio koplytstulpio pastatymo ir įteikė padėkos raštus koplytstulpio autoriui Antanui Vaškiui, kalviui Artūriui Platakiui, Žemaičių Kalvarijos seniūnui Liudui Griciui, Žemaičių

teologinių tekstų tęstinių leidinių seriją *Biblioteca Sancti Josephi*. Pirmoji šios serijos knyga „Žmogus gyvas ne vien duona“ skiriama Šv. Rašto vertėju, gyvo veiklaus tikėjimo liudytoju prel. Antano Rubšio ir kun. Česlovo Kavaliausko atminimui, todėl į ją sudėti straipsniai bibline tema. Knygą sudaro trys dalys: moksliniai biblistų straipsniai, Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos absolventų magistriniai darbai ir unikalūs niekur nepublikuoti atsiminimai apie šviesaus atminimo prel. Antaną Rubšį ir kun. Česlovą Kavaliauską. Knygos sudarytojai – Šventojų Rašto disciplinų dėstytoja Ingrida Gudauskienė, kun. Danel Dikevič, kun. Robertas Šalaševičius.

Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tunnaitis kunigams priminė, kad besituokiantiems tikintiesiems primintų, jog nustatytos formos pranešimą apie santuokos sudarymo faktą į civilinės metrikacijos įstaigas būtina nunešti ne vėliau kaip per dešimt dienų po Santuokos sakramento priėmimo. Vyskupas pranešė, kad netrukus pasirodys naujos formos anketos, skirtos sužadėtuosiu apklausoms. Jos paruoštos lietuvių ir lotynų kalbomis, kad tautiniu požiūriu mišrių santuokų atvejais jas būtų galima siųsti į užsienį. Prelegentas taip pat ragino klebonus paskubėti kuo greičiau kreiptis į vyskupus tais atvejais, kai santuokai reikia dispensos, kad būtų laiko besituokiančius apklausti ir visa tinkamai ištirti.

-ksb-

Paroda „Lietuvos jėzuitų provincijai – 400 metų“

Šiais metais Lietuvos jėzuitų provincija švenčia 400 metų jubiliejų. Ta proga gegužės 21 d. Lietuvos nacionaliniame muziejuje buvo atidaryta paroda „Lietuvos jėzuitų provincijai – 400 metų“. Prieš parodą surengtoje spaudos konferencijoje žurnalistams buvo pristatyta šio jubiliejaus esmė ir parodos koncepcija. Spaudos konferencijoje dalyvavo Lietuvos jėzuitų provincijolas kun. Aldonas Gudaitis SJ, LNM direktorė Birutė Kulnytė, istorikas Liudas Jovaiša, parodos rengėjai Neringa Markauskaitė ir kun. Lionginas Virbalas SJ.

Kun. Lionginas Virbalas pristatė jėzuitų vienuolijos gyvenseną, pažymėdamas, kad ji buvo įsteigta kaip aktyvi vienuolija, atsiliepianti į laikmečio aktualijas ir poreikius. Todėl jau pirmieji jėzuitai priėmė laiko iššūkius ir tapo ne tik universitetų bei kolegijų dėstytojais, bet ir steigėjais. Kun. L. Virbalas SJ atkreipė dėmesį į unikalų parodoje eksponuojamą kūrinį, vaizduojantį popiežių jėzuitų kolegijas steigiantį Grigalių XIII. Tarp jų yra pavaizduotas ir Vilniaus kolegijos, vėliau tapusios Vilniaus universitetu, steigimas. Į parodą paveikslas atvežtas iš popiežiškojo Grigaliaus universiteto Romoje.

Istorikas Liudas Jovaiša supažindino su jėzuitų istorija Lietuvoje nuo pat jų atvykimo į šį kraštą 1569 m. iki jos atkūrimo 1990 m. Istorikas atkreipė dėmesį, kad Lietuvos jėzuitų provincijai svarbi misija teko po 1773 m., kai Jėzaus draugija buvo uždaryta. Buvusios provincijos teritorijoje ir toliau veikė Polocko, Vitebsko kolegijos, jėzuitų namai, todėl vienuolijos šaknys nebuvo visiškai nukirstos iki pat 1814 m., kai Jėzaus draugija buvo oficialiai atkurta.

Lietuvos jėzuitų provincijolas kun. Aldonas Gudaitis SJ išdėstė dabartinius Jėzaus draugijos prioritetus, nubrėžtus šiais metais vykusioje generalinėje kongregacijoje: apaštalavimas Kinijoje ir Afrikoje, jėzuitų universitetų išlaikymas, tarpreliginis ir tarpkultūrinis dialogas, apaštalaviams tarp pabėgėlių. Lietuvos jėzuitų provincijos šiandienos uždaviniai – Kauno ir Vilniaus jėzuitų gimnazijos, akademinė sielovada ir dvasinės pratybos. Kun. A. Gudaitis priminė,

kad šiuo metu Lietuvos jėzuitų provincijai priklauso 44 nariai, užsiminė apie ketinimus įsikurti ir Latvijoje.

Per parodos atidarymą žodį taręs kardinolas A. J. Bačkis pasidžiaugė mokęsis Romos Grigaliaus univeritete, iš kurio į parodą atkeliavo garsusis paveikslas, ir priminė, kad jėzuitai į Vilnių atvyko vyskupo Valerijono Protasevičiaus kvietimu ir nuo to momento Jėzaus draugijos istorija Lietuvoje liudija ypatingą jos vaidmenį Lietuvos Bažnyčios gyvenime.

Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ išskleidė jėzuitų istorijos ir sielovados Lietuvoje istorinę panoramą, pažymėjo, jog didžiuma Jėzaus draugijos paveldo paminklų ir vertybių buvo sunaikinta, tačiau šioje parodoje sukaupti eksponatai parodo jėzuitų veiklos įvairiapusiškumą ir turtingumą. Paveiksmai, skulptūros, knygos, pamokslų rinkiniai ir kiti raštijos paminklai atskleidžia ypatingą vienuolijos kūrybingumą ir aktyvumą

Parodos atidaryme dalyvavo gausus vilniečių ir svečių būrys, parodą apžiūrėjo apaštališkasis nuncijus Lietuvoje arkiv. Peteris Stephanas Zurbriggenas. Lietuvos jėzuitų provincijos ankstyvąjį laikotapį parodoje atspindi Vilniaus jėzuitų universiteto įsteigimo 1579 m. dokumentai: popiežiaus Grigaliaus XIII bulė bei Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Stepono Batoro privilegija, Vilniaus jėzuitų kolegijos rektorių Stanislovo Varševickio ir Petro Skargos, kitų akademijos dėstytojų portretai. Parodoje gausu Jėzaus draugijos įkūrėjo šv. Ignaco Lojolos, Rytų kraštų apaštalo šv. Pranciškaus Ksavero, jaunimo globėjų šv. St. Kostkos ir šv. Aloyzo Gonzagos atvaizdų. Eksponuojama Kražių jėzuitų kolegijos monstrancija – retas Lietuvoje auksakalystės dirbinys.

Ignaciškoji šeima Šiluvoje paminėjo jubiliejus

Gegužės 31 d., šeštadienį, į Šiluvą susirinko visa Lietuvos ignaciškoji šeima – tėvai jėzuitai, Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacija, Gerojo samariečio bendruomenė, Lietuvos krikščioniškojo gyvenimo bendruomenė, *Gyvenimo ir tikėjimo* institutas, Sutuoaktinių susitikimų bendruomenė, Kanos šeimų bendruomenė, Išsiskyrusiųjų sielovados centras „Bendrakeiviai“. Čia ignaciškąjį dvasingumą puoselėjančios organizacijos iškilmingai minėjo prieš 400 metų įsteigtos jėzuitų provincijos Lietuvoje ir prieš tiek pat metų Šiluvoje apsireiškusios Švč. Mergelės Marijos sukaktis.

Tą paskutinį gegužės rytą ankstyvieji maldininkai pradėjo Dievo Sūnaus Motinos garbinimu tik atvertoje Apsireiškimo koplyčioje. Giedojo grupė „Karunka“. Dienos malda ir mąstymas buvo skirti temai „Laiminga įtikėjusi“ – Marijos ir Elzbietos susitikimui (*Lk 1, 39–45*).

Po asmeninio maldos laiko ir pusryčių prieš šv. Mišias Šiluvos bazilikoje susitikimo dalyviai ir nemaža šiam dvasingumui artimų svečių klausėsi t. Liongino Virbalo SJ paskaitos. Priminęs keletą 1540 m. šv. Ignaco Lojolos įkurtos Jėzaus draugijos istorinių veiklos datų, t. Lionginas sakė, kad minėjimas reikšmingas, kai susimąstome apie jo prasmę mūsų dienomis. Prelegentas išryškino pamatinius „ignaciškuosius“ bruožus: jėzuitų pamaldumą Marijai, dvasių skyrimą ir mokymąsi apsispręsti kartu su Viešpačiu, Dievo ieškojimą, atpažinimą kasdienybėje, vienijimąsi su juo visomis aplinkybėmis, teigiamą žvilgsnį į pasaulį, darbavimąsi atsigręžus į Dievą, kasdieninį sąžinės tyrimą. T. Lionginas priminė pradžią ir pamatą, ant ko visa laikosi: „Žmogus sukurtas Dievą, mūsų Viešpatį, garbinti, šlovinti ir jam tarnauti, ir per tai išgelbėti savo sielą“

Kalvarijos bazilikos varpininkei Genutei Lukaitei, liturginių drabužių tvarkytojai Almai Alminienei ir kitiems, savo nuoširdžia pagalba prisidėjusiems prie šio gražaus ir prasmingo darbo. -as-

Prestižinis sidabras – chorui *Cantate Domino*

Gegužės 16–18 d. Kauno Vytauto Didžiojo bažnyčios kamerinis choras *Cantate Domino*, vadovaujamas Rolando Daugėlos, dalyvavo XVIII Tarptautiniame sakralinės muzikos chorų konkurse Namestovo mieste Slovakijoje. Aštuoni chorai iš septynių Europos šalių – Čekijos, Lietuvos, Ukrainos, Slovėnijos, Švedijos, Vengrijos ir du chorai iš Lenkijos varžėsi dėl aukso, sidabro ir bronzos diplomų bei geriausio festivalio choro vardo. Chorui iš Lietuvos, nustebinusiam klausytojus aukštu meniniu lygiu, įteiktas sidabro diplomai ir kvietimas dalyvauti laureatų koncerte. Geriausiu choru pripažintas *Discantus Vocal Ensemble* iš Budapešto (Vengrija). Po konkurso chorai koncertavo aplinkiniuose miestuose, plaukė laivu, lankė pilis ir uolas. -rd-

Keliais žodžiais

Vilnius. Gegužės 22 d. popietę Vilniaus arkikatedroje bazilikoje Vilniaus arkivyskupijos tikybos mokytojai kartu su kardinolu Audriu Juozu Bačkiu šventė šv. Mišias. Per pamokslą kardinolas priminė mokytojams, jog jie mokykloje yra kunigų rankos ir mylinčios širdys. „Mokytojai pasiekia tuos jaunuolius, kurių mes, kunigai, negalime pasiekti“, – sakė jis. Po Eucharistijos tikybos mokytojai susirinko Vyskupų namuose. Priėmimo metu kardinolas dėkojo mokytojams už jų pasiaukojamą darbą ir įteikė padėkos raštus dešimčiai pedagogų: Jurgitai Bikiromaitei, Reginai Janinai Butiko, ses. Rima Galdauskaitei, ses. Miraslavai Koziol, Erikai Margytei, Janui Mincevič, Irenai Morač, ses. Anai Mroček, Vladislavai Solovejienei, Dariui Vitėnui. -vv-

Kaunas. Šeštus metus Kauno Šv. Petro ir Pauliaus arkikatedros bazilikos parapri-

joje vyksta katechumenato programa, skirta suaugusiųjų pasirengimui įkrikščioninimo sakramentams: Krikštui, Sutvirtinimui ir Eucharistijai. Šiais metais Velyknakčio liturgijos metu įkrikščioninimo sakramentus 5 katechumenams suteikė arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Balandžio 29 d. Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčioje Susitaikymo pamaldų metu šį sakramentą pirmą kartą savo gyvenime galėjo priimti neofitės ir keli pirmajai Komunijai besiruošiantys suaugusieji. Gegužės 10 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje vyskupas Jonas Ivanauskas Sutvirtinimo sakramentą suteikė penkiolikai katechumenato programos dalyvių. Gegužės 20 d. katechumenato programos dalyviams kun. Evaldas Vivulskis įteikė sakramentų priėmimo bei programos dalyvio pažymėjimus. 2007–2008 m. katechumenato programos susirinkimus nuolat lankė per 40 įvairaus amžiaus žmonių. -ip-

Kaunas. Gegužės 18 – birželio 1 d. Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserų vienuolyno koplyčioje viešėjo po Kauno arkivyskupijos parapijas keliaujantis Šiluvos Marijos paveikslas. Kasdien, išskyrus sekmadienius, vykdavo Švč. Sakramento adoracija, vidurdienį būdavo aukojamos šv. Mišios, kalbėtas Dieviškojo Gailestingumo vainikėlis ir Švč. M. Marijos rožinis. Rytais koplyčioje suklypdavo būrelis moksleivių, atlydėtų tikybos mokytojų, o savaitgaliais į Eucharistijos šventimą rinkdavosi vaikai, pirmą kartą priimančys Jėzų į savo širdį. Paskutinį gegužės penktadienį vyskupas Jonas Ivanauskas Sutvirtinimo sakramentą suteikė septyniasdešimčiai jaunuolių. -mp-

Bagotoji. Gegužės 17 d. Šv. Antano Paduviečio (Bagotosios) parapijos bažnyčioje Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila trisdešimčiai jaunuolių suteikė Sutvirtinimo sakramentą. Šventėje dalyvavo ir Kazlų Rūdos parapijos diakonas Gediminas Keršys. Jaunimą šiam sakramentui parengė parapijos klebonas kun. J. Fekėjavas ir tikybos mokytoja A. Gudynienė.

-jf-

(šv. Ignacas). Ieškantis tik savo laimės atsidurs prie savo geldos. Tik tas, kas atsigręžęs į kitą ir į Dievą, iš tikro išsiskleis. T. Lionginas linkėjo savo gyvenime atrasti ir džiaugtis šia gera kiekvienam iš mūsų žinia.

Iškilmingas šv. Mišias Šiluvos bazilikoje aukėjo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Homilijoje arkivyskupas pasidžiaugė dar viena sukaktimi: prieš keturiasdešimt metų jis įstojo į Jėzaus draugiją. Po šv. Mišių visi dalyviai ir svečiai bendravo bei kareiviška koše vaišinosi mokyklos stadione. Mėgstantys „Karunkos“ giesmes galėjo kartu su jos nariais popietę giedoti rožinio malda Jono Pauliaus II namų koplyčioje. Apsireiškimo koplyčioje iš susirinkusiųjų širdžių liejosi Švč. Mergelės Marijos litanija. Vakare po Šiluvos bazilikos skliautais aidėjo solisto Tomo Ladigos dainos, vargonininkės Renatos Marcinkutės muzika, aktorės Joanos Čižauskaitės skaitomos eilės.

Krikščioniško gyvenimo bendruomenės nariai, suburti bendruomenės aktyvo, po šv. Velykų pradėjo gyvą rožinį, kad Viešpats laimintų Šiluvos susitikimą bei rengimąsi jam, taip pat už Lietuvos krikščioniško gyvenimo bendruomenės bažnytinį asistentą t. Stasį Kazėną SJ, dabar minintį kunigystę s25-metį. Apsireiškimo koplyčios šventoriuje t. Stasį, septynerius metus pasiaukojamai auginusį ir stiprinusį Lietuvos krikščioniško gyvenimo bendruomenės, pasveikino bendruomenės nariai. Bendruomenės dėkingumą savo dvasios mokytojui primins kunigystės simbolis, rankomis austa ir siuvinėta stula.

Vakare ant Šiluvos kalvų grupelėmis dalytasi šio susitikimo patirtimi. Šią gegužės dieną Lietuvos krikščioniško gyvenimo bendruomenės narių šeima palydėjo eisena per Šiluvą su degančiomis žvakėmis bei rožinio malda.

-lkgb-

Stojamieji egzaminai į kunigų seminarijas vyks

Liepos 1–2 d., 9 val.

į Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminariją

Kalvarijų g. 325, Vilnius

Dokumentų priėmimas: birželio 23–27 d., 9–16 val.

Informacija teikiama tel. 8 5 271 1602; el. paštas rastine@vks.lcn.lt

Rugpjūčio 12 d., 10 val.

į Kauno kunigų seminariją

A. Jakšto g. 1, Kaunas

Dokumentų priėmimas: birželio 12 – rugpjūčio 11 d. 9–16 val. (I–V)

Informacija teikiama tel. 8 37 323734; el. paštas seminarija@kn.lcn.lt

Rugpjūčio 12 d., 10 val.

į Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminariją

Žemaičių Kalvarijoje

Dokumentų priėmimas: nuo liepos 14 d. 9–14 val.

Katedros g. 6, Telšiai

Informacija tel. 8 444 60626; el. paštas seminarija@telsiai.lcn.lt

Seminarijų rektoriai

BAŽNYČIOS ŠULAI

Šv. apaštalai Petras ir Paulius
Apd 12, 1–11; 2 Tim 4, 6–8.17–18; Mt 16, 13–19

Šiandien dėkojame Dievui už du didžiuosius Bažnyčios šulus Petrą ir Paulių. Tai, kad Bažnyčia viena iškilme mini abu didžiuosius Jėzaus apaštalus, mums primena didžiulę vienybės galią. Žemiškojo gyvenimo metu Petras ir Paulius nebuvo glaudžiai susiję bendra veikla. Jėzus, pašaukęs Petrą į apaštalų būrį, pats suteikė jam „Raktininko valdžią“ – galią atleisti nuodėmes, apibrėžti Bažnyčios mokymą, nustatyti vidines Bažnyčios disciplinos nuostatas. Petras paveiksluose ar skulptūrose dažniausiai vaizduojamas su raktais. Paulius, buvęs Bažnyčios persekiotojas, patyręs dramatišką atsivertimą, vaizduojamas su kalaviju arba Šventojo Rašto knyga. Petras ir Paulius veikė skirtingai: Petras vadintas žydų, o Paulius – pagonių apaštalu. Skirtingi požiūriai pasireiškė net viešu susikirtimu dėl to, ar iš žydų kilusiems krikščionims dera valgyti su pagonių kilmės tikėjimo broliais. Nors Petro ir Pauliaus gyvenime buvo apšiai skirtubių, juos suvienijo panaši kankinystės mirtis. Petras buvo nukryžiuotas žemyn galva ir palaidotas ant Vatikano kalvos, vėliau ant jo kapo pastatyta Šv. Petro bazilika. Paulius nukirsdintas, o ant jo kapo vėliau pastatyta Šv. Pauliaus bazilika už Miesto sienų. Iš apaštalo Pauliaus Pirmojo laiško korintiečiams žinome, kad jau ankstyvojoje Bažnyčioje išryškėjo žmogiškas polinkis skaldytis į įvairias frakcijas buriantis apie kokį nors iškilų apaštalą ar misionierių: vieni korintiečiai sekė Pauliumi, kiti Petru, tretieji Apolu. Paulius griežtai primena, jog žemiškieji vadovai tėra tik Kristaus tarnai. Šiandienos krikščionys taip pat suskilę į daugelį konfesijų, grupių, bendrijų. Net tarp Romos vyskupo – popiežiaus vadovaujama katalikų nuolat kyla susiskaldymo grėsmė. Klajuojamos etiketės (konservatyvus – liberalus), karingai sureikšminami šalutiniai skirtumai, kurie, jei laikomasi tvarkos, gali praturtinti Bažnyčios įvairovę. Ne paslaptis, kad daugiausia nesutarimų bendruomenėse kyla ne dėl liturgijos dalykų, o dėl žmogiškojo skonio, išsilavinimo skirtumų.

Šiomet Šventųjų Petro ir Pauliaus iškilme prasideda Šv. Pauliaus metai, kurie skelbiami minint 2000-ąsias tautų apaštalo metines. Apaštalas Paulius buvo aistringa asmenybė. Iki atsivertimo Saulius uoliai persekiojo Jeruzalės krikščionis, buvo Stepono mirties liudininkas. Po atsivertimo Paulius turėjo įveikti jo persekiotų Jėzaus sekėjų nepasitikėjimą, pats patirti įvairiausių persekiojimų ir išbandymų. Antrajame laiške korintiečiams Paulius „giriasi“ savo misijų kelionių sunkumais: „Esu gavęs nepalyginti daugiau rykščių ir daugel kartų

buvęs mirties pavojuje“ (plg. 2 Kor 11, 24–27). Nebuvęs pašauktas tarp Dvylikos Paulius darbais ir raštais pateisino Tautų apaštalo vardą. Žvelgdami į Petrą ir Paulių matome, kaip Dievas Evangelijai skelbti pasinaudojo jų charakterio savybėmis, privalumais ir net žmogiškais ribotumais. Tai mums primena, kad talentai ir silpnybės gali tapti Dievo priemone padėti kitiems.

„Tau duosiu dangaus karalystės raktus.“ Katalikų tradicija visiems Petro įpėdiniams, Romos vyskupams priskiria misiją saugoti Bažnyčios tikėjimą ir stiprinti brolius (KBK, 552–553). Mes kiekvienas galime prisidėti prie Petro įpėdinio vykdomos Bažnyčios vienybės tarnystės. Turime artintis prie Kristaus su tokiu tikėjimu kaip Petras. Petras priėmė Viešpatį kaip Mesiją ir todėl tapo Dievo vaiku. Kartais apaštalą Petrą įsivaizduojame nepagrįstai pernelyg akcentuodami jo „nemokytumą“, „kategoriškumą“. Petras pagal tos visuomenės standartus buvo pakankamai išsilavinęs. Jėzaus paskirtas apaštalų būrio vyresniuoju neabejotinai turėjo pasižymėti proto imlumu, organizaciniais gebėjimais. Būdamas spontaniškas, paprastas, trapus ir pasitikintis Petras elgėsi su Jėzumi „kaip vaikas“ (plg. Mt 18, 3).

Ieškant darbo dažnai reikalaujama pristatyti biografinius duomenis, liudijančius išsilavinimą ir darbo patirtį. Jei darbdaviui tinka mūsų kandidatūra, esame kviečiami pasikalbėti. Petro „duomenys“ nebuvo geri, jis buvo tris kartus išsigynęs Jėzaus. Vis dėlto prisikėlęs Jėzus „pakvietė Petrą pasikalbėti“ ir tris kartus jo paklausė: „Ar mane myli?“ Jėzus matė Petro širdį ir žinojo, kad jis yra tinkamas rūpintis kaimene. Petras, skirtingai negu Judas, iš savo nuopuolio gebėjo pasimokyti. Jis pasitikėjo gailastingąja Jėzaus meile. Jei anksčiau buvai nutolęs nuo Bažnyčios, nepažinojai Kristaus, o gal net su juo kovojai, išjuokdamas naivų pamaldumą, paprastus krikščioniškojo gyvenimo laimės receptus, negyvenimiškus moralės principus, piktinai dvasininkų silpnybės, atsimink, kad nesi toks pirmas. Pirmesnis už tave buvo šventasis Paulius, o Jėzus jį pasirinko evangelizacijos įrankiu. O gal vaikštai palūžęs dėl savo silpnumo, kurio nesitikėjai, gal nupuolimas prislėgė tave taip, kad net negali pakelti akių, o žvilgsnis krypta vien į save ir į savo silpnības. Galvoje sukasi tik vienas klausimas: „Kaip tai galėjo atsitikti? Kaip galėjau tai leisti? Juk turėjau tokius planus, gavau tokių ženklų...“. Taip pat nesi pirmas taip manantis: pirmesnis buvo šventasis Petras. Tas, kuris žadėjo niekuomet nepalikti Jėzaus, bet paliko, pabėgo ir išdavė. Jėzus jo neatstūmė. Verčiau kiekvienas širdyje atsakykime į Jėzaus klausimą: „Ar mane myli?“ Tik tas atsakymas gelbėja, pakylėja nuo žemės, gražina praėjusių dienų džiaugsmą. Neverta pernelyg sutelkti dėmesį į savo

nesėkmes, nuolat narstyti savo praeities pralaimėjimus. Verčiau įkandin Petro ir Pauliaus kartoti gyvybę teikian-

čius šių apaštalų žodžius: „Stiprybė geriausiai pasirodo silpnume.“ „Tu žinai, kad aš tave myliu.“

JĖZAUS IŠMINTIS

14 eilinis sekmadienis (A)

Zch 9, 9–10; Rom 8, 9.11–13; Mt 11, 25–30

Mato evangelijos 11–13 skyriuose ne kartą iškyla „paslėptų“ ir „apreikštų“ dalykų tema. Viešpats Jėzus apreiskia savo mokymą ir tiesą apie save. Šis mokymas nėra visiškai naujas, nes izraelitai jau nuo seno buvo Dievo mokytai. Bet Jėzus atskleidžia senąsias tiesas naujaip, susiedamas jas su savo asmeniu. Jėzus kreipia mūsų mintis, kad įstengtume atpažinti jį kaip Dievo Sūnų. Su pagarbia baimė klausomės Evangelijoje Jėzaus tariamų maldos žodžių, kuriais jis išsako savo giliausius troškimus. Už Jėzaus žodžių galima justti dvasinę kovą. Jam nelengva matyti, kad jo mokymą atmeta visuomenės įtakingieji; Jėzaus žodžiams imliausi paprasti mažutėliai. Tai kartojasi ir vėlesniais amžiais. Apaštalas Paulius rašė: „nedaug tarp jūsų tėra išmintingų, nedaug galingų, nedaug kilmingų“ (1 Kor 1, 26). Šiame dėsningume Jėzus išvelgia dangaus Tėvo valią. Jis pritaria dangiškajam Tėvui ir šlovina jį už tai. Dieviškojo žodžio išmintimi Jėzus galėjo varžytis su Atėnų filosofais ar aukštaisiais kunigais. Tačiau jis kalba Galilėjos žvejams ir valstiečiams, nes taip nutarta dangiškojo Tėvo. „Taip, Tėve“ nebuvo lengva ištarti. Tas iššūkis lieka ir šiandien. Krikščionybė skirta ne vien elitui, ne tik mokantiems elgtis su kompiuteriu ar išlaikiusiems abiturus egzaminus. Turima gyvenimo patirtis ir mokytumai gali tapti kliūtimi, nes „išmintingieji ir gudrieji“ dažnai pasitenkina savo jėgomis. Jie turi nusileisti iš mokytumai viršūnės, nes yra kviečiami į tą patį atsivertimą kaip visi kiti. Nuo išmintingųjų ir gudriųjų Jėzaus darbų ir žodžių prasmė lieka paslėpta, jie negali jos lengvai suvokti. O kukliesiems mažutėliams Tėvas viską apreiskė, nes jie nesipriešino jo apreiskimui. Nuolankiu tikėjimu jie apima tai, kas nesuvokiama vien žmogiškuoju protu.

Skaitant Šventąjį Raštą visuomet dera atsižvelgti į kontekstą, kuris žodžiui suteikia kitokį, kartais net priešingą prasmės atspalvį. Šventajame Rašte daug kartų giriamas išminties dorybė, net viena Senojo Testamento knyga pavadinta Išminties vardu. Jėzaus minimi „išmintingieji ir gudrieji“ akivaizdžiai stokoja dieviškosios išminties. Skirtumą tarp įgyto žemiško gudrumo ir Dvasios dovanotos išminties atskleidžia antrajame skaitinyje nuskambėjusi apaštalo Pauliaus mintis: nesame kūniški, bet dvasiški. Dėl gimtosios nuodėmės mums tapo sunku pažinti dvasinius dalykus. Mums reikalingas Jėzaus

liudijimas ir Šventoji Dvasia, kad žinotume, kaip ieškoti Dievo ir jį pažinti. Fariziejams ir Rašto aiškintojams susitikimas su Jėzumi kėlė ne nuostabą, o veikiau pavydą. Juose kilo baimė, jie jautėsi nesaugiai. Savimi patenkinimą „išmintingąjį“ ir paprastą „mažutėlį“ galime taip pat išvelgti palyginime apie fariziejų ir muitininką. Žinome, kurį iš jų Jėzus mums nurodo pavyzdžiu. Turime nuolankiai suvokti savo trapumą ir pažinimo skurdumą. Tik pasitikinti meilė leidžia perskaityti Dievo rašmenis.

Pirmajame skaitinyje pranašas Zacharijas vaizduoja žadėtąjį mesijinį Taikos karalių. Jis ateina įgyvendinti teisingumo – tačiau ne ginklu ar prievarta, bet meilės galia. Teisingumas be meilės neįmanomas. Išaukštintas ir pergalingas karalius nuolankiai joja ant asilės jauniklio. Tai irgi Jėzaus pažinimo raktas. Niekas šiame pasaulyje iki galo negali suvokti giliausio Kristaus sūnystės slėpinio. Veltui stengtumėmės aprėpti Jėzų istoriniais ar psichologiniais metodais. Tik tikėjimu galime atpažinti ir ištarti: Tu esi Mesijas, Dievo Sūnus. Be apreiskimo nesuvoktume, jog Dievas yra Tėvas. Už Tėvo pažinimą esame dėkingi jo Sūnui Kristui. Nevalia savavališkai laužtis į dieviškųjų slėpinių sritį: magija ir visokie bandymai manipuliuoti ezoteriniais „apreiskimais“ yra maištas, pasmerktas žlugti. Mes žvelgiame į Sūnų, kuris laisva valia apreiskia mums Tėvą. Mūsų prašymas skamba: „Parodyk mums Tėvą.“ Po Jėzaus maldos ir apreiskimo eina kvietimas. Jėzus pažįsta žmogaus likimą, – jis pats jį patyrė. Žmogui tenka patirti dvasinių ir kūno kančių, jam trūksta pažinimo ir meilės. Jėzus nepateikia dalykinių patarimų, kaip išvengti gyvenimo sunkumų, tačiau kviečia į bendrystę: „Ateikite pas mane visi.“ Ar galima išgirdus šį Jėzaus kvietimą eiti į būrimo saloną, ieškoti gyvenimo sprendimų horoskopuose? Mums dažnai reikia poilsio ar dvasinio patarimo, tačiau turime rūpestingai rinktis. Atostogų metu galime suplanuoti piligriminę kelionę ar kitokią dvasios atvangą. Jei visą vakarą praleisime įbedę akis į televizorių, tai neduos tikrosios atvangos. Agresyviai brukami vaizdai užims mintis ir neliks maldos, dvasios ramybės. Antrajame skaitinyje girdėjome „Jūs esate dvasiniai, kadangi Dievo dvasia gyvena jumyse.“ Paprastai jungas uždedamas jaučiams. Jėzaus mokinys skiriasi nuo jaučio tuo, kad pats ima Jėzaus jungą. Jėzus kviečia traukti dvikinkį jungą drauge su juo. To nė vienas negali gėdytis. Iš Jėzaus gali mokytis, kaip reikia nešti jungą nuolankia ir romia širdimi. Ne pykčiu, ne abejone, ne ginčiais rasime Kristaus ramybę, bet savanorišku įsikinkymu į šį jungą.

Kardinolas A. J. Bačkis pasveikino XI Sajūdžio suvažiavimą, minėjusį Sajūdžio įsteigimo 20-metį

Mielieji Sajūdžio žmonės ir Sajūdžio vaikai!

Sajūdis buvo vienas iš tų žemiškosios istorijos momentų, kai daugybė žmonių atgavo ligi tol užspausdą savo žmogiškumą. Jie prisiminė, kad yra sukurti pagal Dievo paveikslą, todėl Jo vedami gali surasti kelią iš *ne-laisvės namų*. Jie suvokė turintys laisvę spręsti, o drauge sąžinę, kuri skatina pasirinkti gerį ir atmesti blogį, tamsą, neteisąybę.

Sajūdžio metais gaudžiau kiekvieną iš Lietuvos ateinančią žinią, vienijausi su jūsų išgyvenimais būdamas atokiai nuo Tėvynės – Vatikane ir Olandijoje. Todėl to laiko Lietuvos Ganytojų laišakai ir pareiškimai yra kur kas geresnis liudytojas, kaip Bažnyčia suvokė istorines permainas ir ragino kreipti įvykius. Pagal juos trumpai priminsiu tų dienų kelią katalikų akimis.

Didžioji Atgimimo įžanga buvo Lietuvos Krikšto Jubilėjaus minėjimas ir arkivyskupo Jurgio Matulaičio iškėlimas į altoriaus garbę. Buvo sujungta visa Lietuva, priminta tautos istorija, pabrėžtas jos ryšys su Europa. Jau 1987 m. vasarą pajutome, kad komunistinė valdžia nebepajėgia išlaikyti ankstesnio kontrolės griežtumo. Vis daugiau žmonių mėgino sakyti ir daryti tai, kas ligi tol atrodė uždrausta. Kol vienu iš tų įsidrąsinimo postūmių įkurtas Sajūdis.

Šiandien tvirtinama, kad nuo pirmųjų dienų Sajūdžio iniciatyvinė grupė slapta puoselėjo Nepriklausomybės mintį. Maža to, buvę komunistų partijos vadovai prisiminimuose rašo visuomet dirbę klestinčios ir savarankiškos Lietuvos vardan. Tačiau pirmaisiais Atgimimo mėnesiais viešai kalbėta tik apie esamos santvarkos pagerinimą, neprotiingų suvaržymų atmetimą, nesuklastotą istoriją. Ir čia Bažnyčia pirmoji paragino laikytis nuostatos, kuri vėliau tapo Sajūdžio leitmotyvu, atvedė į Kovo 11-ąją.

Turiu galvoje amžinąją atilsį Kardinolo Vincento Sladkevičiaus viešą pareiškimą, perskaitytą Kauno kunigų seminarijoje 1988 m. rugpjūčio 3 dieną. T. y., praėjus lygiai dviem mėnesiams nuo Sajūdžio iniciatyvinės grupės įsteigimo. Pareiškime, kurio klausė apie 250 kunigų ir kurį išplatino Sajūdžio spauda, Jo Eminencija sakė: „Istorija rodo, kad niekam ir niekad laisvė nebūna dovanojama, bet kad, palankioms aplinkybėms susiklosčius, žmonės ir visuomenė turi patys imti elgtis kaip laisvi.“ **Turime patys elgtis taip, tarsi būtume laisvi** – tai principas, kurio dėka Lietuva atgavo Nepriklausomybę. Tai principas,

kuris drauge su Lietuvą ypatingai mylėjusio Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II raginimu NEBIIJOKITE! – leido atsilaukyti prieš sovietų imperijos bauginimus ir klastą.

Paskelbusi nuostatą „elgtis, tarsi būtume laisvi“, Bažnyčios vadovybė įpareigojo dvasininkus ir pasauliečius visose religinio gyvenimo srityse jos laikytis. Tais pačiais metais nesiklausdama valdžios leidimo Kauno kunigų seminarija pirmą kartą po penkių dešimtmečių priėmė studijuoti visus tinkamus kandidatus. Vyskupai ėmė skirti kunigus į parapijas neklausdami religijų reikalų įgaliojimo nuomonės. Neprašius valdžios sutikimo bažnyčių varpinėse vėl suskambo varpai. Imta nesislepianč organizuoti vaikų katechezės grupes ir rengti pamaldas jaunimui.

Numatydamas, koks nelengvas bus laisvės kelias, kiek nusivylimų ir veidmainysčių laukia, Kardinolas Sladkevičius tuo laiku tikino: „Jokia kaina neturi būti per didelė tam, kad galiausiai pasijaustumė laisvi doros sąžinės žmonės!“ Ir šiandien aktualu **elgtis kaip laisviems, elgtis pagal sąžinę**, nes istorinės permainos, valstybės atgavimas savaime nepakeitė žmonių dvasios. Svarbiausi, nuo blogio išvaduojantys apsisprendimai kyla tik kiekvieno žmogaus viduje jam atsiliesiant į Dievo balsą.

Visi apgailėstaujame, kad ne kiekvienas Sajūdžio dienų pažadas ir viltis tapo tikrove. Netylant viešoms diskusijoms apie šeimą ir žmogaus orumą galiu priminti žodžius iš *Lietuvos Katalikų Bažnyčios Deklaracijos dėl Sajūdžio bendrosios programos*. „Remiame gausios šeimos ir motinystės globą. Pabrėžiame, jog įstatymai turi ginti ir negimusią gyvybę“ – 1988 m. spalio 21 d. rašė būsiamiems Lietuvos politikams lyderiams mūsų vyskupai. Sajūdžio dienomis šviesioji, išsivaduojanti Lietuva gėdino ir pajaukė tuos, kurie užsikimšdavo ausis išgirdę katalikų balsą. Deja, iki šiol atsiranda norinčių, kad tikintieji būtų tylinti, į viešąjį gyvenimą nesikišanti bendruomenė. Gyvoji atmintis liudija – Bažnyčia kalbėjo net tuomet, kai tylėjo visi, katalikų balsas buvo ryžtingas balsas Atgimimo dienomis. Toks jis turėtų išlikti ir brandžioje demokratijoje.

Šiandien kreipdamasis į visus geros valios žmones, švenčiančius Atgimimo dvidešimtmetį, nieko neturiu pridurti prie Lietuvos vyskupų žodžio baigiant 1988-uosius, kuriuos Visuotinė Bažnyčia buvo paskelbusi Švč. M. Marijos metais. Dėkodami maloningajai Dievo Motinai, mūsų žemės Globėjai, už ypatingą užtarimą Ganytojai kvietė: „Būkime laisvi žmonės savo žemėje, nes ji negyvens laisvai ir veržliai, jei mes, jos vaikai, liksime sustingę, vergiški, nedori.“ Tepadeda mums Dievas.

Kardinolas Audrys Juozas BAČKIS
Vilniaus arkivyskupas metropolitas

Benedikto XVI laiškas FAO viršūnių susitikimui

(KAP, KAI) Birželio 3 d. Romoje prasidėjusiame Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos FAO viršūnių susitikime Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Tarcisio Bertone perskaitė popiežiaus Benedikto XVI laišką. FAO susitikimas buvo skirtas augančioms maisto produktų kainoms ir dramatiškoms šio reiškinių pasekmėms aptarti. Benediktas XVI savo kreipimesi rašė, jog dėmesingai stebi pasitarimus ir jų rezultatus. Jis ragino derantis, priimant sprendimus ir juos įgyvendinant gerbti žmogaus orumą. Popiežius atkreipė dėmesį, kad auganti rinkų globalizacija ne visuomet palengvina prieigą prie maisto, o gamybos sistemas dažnai sąlygoja struktūriniai ribotumai, taip pat protekcionistinė politika arba spekuliacija, nustumianti ištais tautas į plėtos proceso pašalę. Benediktas XVI akcentavo, jog bado ir maisto stokos reiškiniai nepriimtini pasaulyje, kuriame yra pakankamas gamybos priemonių ir žinių lygis, leidžiantis užkirsti kelią maisto trūkumui. Pasak popiežiaus, didelis šių dienų iššūkis yra globalizacija, apimanti ne tik ekonominius ir prekybinius interesus, bet taip pat solidarumo lūkesčius, gerbiant ir vertinant kiekvieno visuomenės elemento indėlį.

Popiežius ragino konferencijos dalyvius bei jų atstovaujamas valstybes ir institucijas bendradarbiauti su visuomeninėmis organizacijomis, besidarbuojančiomis lyginant bedugnę tarp turto ir skurdo. Benediktas XVI dar kartą pabrėžė, jog kiekvienas asmuo turi teisę gyventi, todėl dera faktiškai įgyvendinti šią teisę ir padėti žmonėms laipsniškai patenkinti maisto poreikį. Anot popiežiaus, vienas iš būdų gali būti pagalba žemdirbiams, išleidžiant juos į maisto rinkas; tai taip pat padėtų atskleisti kaimo šeimos vertę. Popiežius konstatavo, kad proble-

mai spręsti nepakanka statistinių skaičiavimų, o grėsmingose situacijose maisto produktų siuntimo. Drauge su visu tuo turi eiti politinis veikimas, remiantis žmogaus širdyje įrašytomis prigimtinės teisės principais ir saugojant asmens orumą. Tik žmogaus asmens apsauga leis įveikti pagrindinę bado priežastį: žmogaus užsisklendimą savo artimo atžvilgiu, dėl kurio silpnėja solidarumas, pateisinami vartotojiški gyvensenos modeliai, išlaikomas ar net pagilinamas neteisingas disbalansas ir nepaisoma bendrojo gėrio reikalavimų.

Popiežius ragino atnaujinti maldingumą Jėzaus Širdžiai

(KAP, KAI) Birželio 1 d. Viešpaties Angelo maldos metu Šv. Petro aikštėje Benediktas XVI ragino atnaujinti maldingumą Švč. Jėzaus Širdžiai. Pasak Benedikto XVI, šis krikščioniškojo tikėjimo simbolis yra ypač brangus tiek visai tikinčiajai liaudžiai, tiek mistikams ar teologams, nes jis „paprastai ir tikrai apibendrina Įsikūnijimo bei Išganyimo slėpinį“. Apibendrinamas maldingumą Švč. Jėzaus Širdžiai popiežius sakė, jog Dievas neribotu savo meilės horizontu įžengė į istorijos ribas ir žmogiškąjį būvį, priimdamas kūną ir širdį.

Susiedamas maldingumą Jėzaus Širdžiai su žmonijos vargais, Benediktas XVI vidudienio maldą skyrė gamtos nelaimių Kinijoje bei Birmoje aukoms.

Rožinis Šv. Petro aikštėje

(KAP, KAI) Gegužės 31 d. vakare Šv. Petro aikštėje popiežius Benediktas XVI drauge su tūkstančiais maldininkų rožinio malda užbaigė Marijai skirtą mėnesį. Trumpoje kalboje popiežius cituodamas *Magnificat* giesmę kalbėjo apie žemiš-

kųjų galybių laikinumą. Pasak popiežiaus, šios giesmės žodžiai apie Dievo galybę šimtmečiams bėgant pasirodė kaip „giliausia istorijos interpretacija“: Marija tikėjimo akimis išvelgė istorijoje Dievo darbą. Anot Benedikto XVI, rožinis, jei neapsiribojama vien mechaniniu maldos žodžių kartojimu, yra biblinė meditacija, leidžianti pagrindinius Jėzaus gyvenimo įvykius apmąstyti drauge su Marija.

Marijos mėnesio pabaigos ceremonija pirmą kartą vyko ne Vatikano soduose, bet Šv. Petro aikštėje. Po procesijos Benediktas XVI drauge su tikinčiais meldėsi rožinį.

Šventasis Sostas pasaulinėje parodoje rengia opoziciją

(KAP, KAI) Saragoose rengiamoje *Expo* pasaulinėje parodoje, kurios šūkis yra „Vanduo ir tolygi plėtra“, rengiamas Šventojo Sosto paviljonas. Gegužės 20 d. Popiežiškosios Taikos ir teisingumo tarybos pirmininkas kardinolas Renato Raffaele Martino pristatydamas Vatikano ekspozicijos mintį sakė, jog pasaulinės parodos tema glaudžiai siejasi su katalikų socialiniu mokymu. Šventasis Sostas laikosi nuomonės, jog prieiga prie švaraus geriamo vandens yra visiems galiojanti žmogaus teisė.

Expo pasaulinėje parodoje liepos 14-oji skirta Šventajam Sostui. Saragosos vyskupija ir Šventasis Sostas liepos 10–12 d. rengia tarptautinį kongresą tema „Ekologinis klausimas – žmogaus gyvenimas pasaulyje“. Vatikano paviljone rodomi nuo IV iki XXI a. sukurti 38 meno eksponatai, susiję su vandens tema. Paviljono rengėjai pabrėžė, jog buvo specialiai atsisakyta multimedijos projekcijų. Pristatymo metu kardinolas R. Martino pabrėžė, jog Šventasis Sostas sąmoningai nesiėmė šiandien įprastos neigiamos linijos pristatant gamtos išteklių ir gamtos saugos problemati-

ką. Pasak jo, svarbu pozityviai pažvelgti į vandenį, kaip esminį gyvybei būtiną elementą.

Popiežiškosios teisingumo ir taikos tarybos pirmininkas priminė, jog saugi prieiga prie geriamo vandens lemia didžiulės daugybės žmonių likimą. Vandens problema turi būti sprendžiama iškeliant žmogaus gyvybės vertę, visų žmonių teises bei orumą. Kardinolas priminė, jog tarp JT suformuluotų „Tūkstantmečio tikslų“ užsibrėžta, kad iki 2015 m. perpus sumažėtų žmonių, neturinčių galimybės saugiai pasiekti geriamą vandenį. 2002 m. pasaulio viršūnių susitikime tolygios plėtros klausimais toks pat išipareigojimas suformuluotas ir dėl žmonių, neturinčių prieigos prie pagrindinių sveikatos apsaugos paslaugų. Pasak kardinolo, neseniai vykusios gamtos nelaimės Birmoje ir Kinijoje atskleidė, kad būtina užtikrinti ap rūpinimą geriamu vandeniu ir padaryti prieinamas sveikatos apsaugos paslaugas.

Popiežius apie katalikų žiniasklaidos užduotis

(KAP, KAI) Gegužės 23 d. Benediktas XVI kalbėjo katalikiškųjų universitetų komunikacijų fakultetų atstovams, susirinkusiems į pirmą tarptautinę konferenciją. Renginį organizavo Popiežiškoji visuomenės komunikavimo priemonių taryba drauge su popiežiškuoju Urbono universitetu. Šventasis Tėvas savo kalboje ragino puoselėti tiesą ir gerbti žmogaus orumą. Pasak popiežiaus, komunikavimas išreiškia mūsų dalyvavimą kūrybingoje, komunikatyvioje ir vienijančioje trejybėje Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios meilėje. Popiežius atkreipia dėmesį, jog apmąstant žmogiškąją komunikaciją svarbiausias tikslas yra tiesa. Komunikuotojas gali bandyti komunikuoti, ugdyti, teikti pramogą, įtikinti ar guosti, tačiau

galutinė komunikacijos vertė yra tiesa. Popiežius pabrėžė, jog komunikavimo menas yra susijęs su etinėmis vertybėmis ir dorybėmis.

Popiežius Benediktas XVI pasiuntė žinią gegužės 28–30 d. Toronte vykusios JAV ir Kanados katalikiškosios žiniasklaidos konvencijos dalyviams. Benediktas XVI ragino katalikų žurnalistus daryti poveikį visai žiniasklaidos aplinkai. Pasak popiežiaus, katalikų žurnalistai turi padėti žiniasklaidos pasauliui suvokti, kad komunikavimo vertė yra tiesos sakymas ir pagarba bendrajam gėriui.

Konvencijoje dalyvavo popiežiškosios socialinio bendravimo priemonių tarybos pirmininkas arkivyskupas Claudio Celli. Jis ragino katalikus žurnalistus kūrybingumą derinti su giliu apmąstymu. Jų misija yra perteikti Gerąją Naujieną tiek praktikuojantiems katalikams, tiek netikintiems. Bažnyčios skelbimo centre turi visados būti Jėzus Kristus, bet jo išganingos žinios perteikimas turi būti formuluojamas kaskart naujai ir pritaikytas prie laiko iššūkių. Arkivyskupas C. Celli ragino žurnalistus pritaikyti naujas priemones ir plėsti poveikio apimtį. Pasak jo, tai nereiškia, jog nereikalingas asmeninis liudijimas ir tiesioginis dialogas su kitu žmogumi. Katalikų žurnalistų misija yra patenkinti šiuolaikinių žmonių jaučiamą prasmės troškimą.

Europos Caritas regioninė konferencija Slovėnijoje

Gegužės 21–24 d. Slovėnijoje, Bledo mieste, vyko Europos Caritas konferencija, pavadinta „Nuo atskirties prie teisingumo Europoje“. Joje dalyvavo Caritas organizacijų vadovai iš 36 Europos šalių. Lietuvos Caritas reprezentavo generalinio direktoriaus pavaduotoja Janina Kukauskienė.

Konferenciją pradėjo ir dalyvius pasveikino Europos Caritas prezidentas Erny Gillen bei Slovėnijos Caritas prezidentas Alojzij Stefan. Konferencijoje pranešimus skaitė Caritas Internationalis generalinė sekretorė Lesley-Anne Knight, Slovėnijos finansų ministras Andrej Bajuk, Europos Komisijos narys socialiniams reikalams Stefan Wallner bei kiti socialinės politikos ekspertai. Europos Caritas ir nacionalinius Caritas pasveikino ir jų darbą teigiamai įvertino Popiežiškosios tarybos Cor Unum narys mons. Segundo Tejado.

Konferencijos metu buvo daug kalbama apie socialinės politikos ir socialinio saugumo modelius Europoje, diskutuojama, kaip šie modeliai atspindi Katalikų Bažnyčios socialinį mokymą.

Šalys keitėsi informacija apie demografinius, darbo santykių, šeimos struktūros ir santykių pokyčius. Vyko diskusija apie Europos socialinį modelį, kurio pagrindinis žodis – „lankstus saugumas“ (angl. *flexicurity*). Jis siejamas su Europos Sąjungos Lisabonos sutarties strategija, kur didelis dėmesys skiriamas lankstesnei darbo rinkos politikai, socialinio saugumo nuosekliam vystymui. Europos Caritas rengtose diskusijose buvo siekiama surasti analitinį instrumentą, kuris padėtų priartėti prie Europos socialinės gerovės sistemos.

Diskusijų šerdimi tapo du klausimai: kaip socialinis saugumas (iš tikrųjų nesaugumas) yra „sukurtas“ tam tikrose visuomenėse? Ir kaip šis socialinis saugumas gali būti palaikomas ir pagerintas socialinių procesų kaitoje?

Ypatingas dėmesys buvo skirtas ir šeimai, kuri yra socialinio saugumo pagrindinis šaltinis. Šeima yra mažoji bendruomenė, kurioje užsimezga ir išsivysto visi valstybei būdingi

politiniai, ekonominiai ir socialiniai santykiai. Pagrindiniais socialinės įtraukties elementais pripažinta švietimo, dalyvavimo socialiniame, politiniame, ekonominiame ir kultūriniame gyvenime, užimtumo (darbo), sveikatos bei aprūpinimo būstu užtikrinimas.

Apibendrinant konferencijos metu vykusius debatus, galima teigti, jog socialinio saugumo mastą visuomenėje sudaro trys šaltiniai: darbo rinka, šeimos ir valstybės socialinio aprūpinimo sistema. Vykstant socialiniams pokyčiams (besikeičiančios įdarbinimo, užimtumo formos, pagyvenusių žmonių populiacijos kaita ir pan.), Europos ir nacionalines *Caritas* organizacijos privalo būti ypatingai budrios, nuolat stebėti ir analizuoti socialinį vystymąsi, atkreipiant ypatingą dėmesį į tokius pagrindinius Bažnyčios socialinio mokymo principus kaip žmogaus orumas, solidarumas ir subsidarumas.

2010 metai yra paskelbti Europos socialiniais metais. Europos *Caritas* paragino nacionalines *Caritas* organizacijas aktyvia veikla prisidėti prie socialinio teisingumo kūrimo.

Lietuvos *Caritas* informacija

DIDŽIŲJŲ ŽEMAIČIŲ KALVARIJOS ATLAIDŲ PROGRAMA LIEPOS 1–12 d.

Liepos 1 d. (antradienis) – Atlaidų išvakarės

16 val. šv. Mišios Panų kalne. Į šv. Mišias renkasi Marijos legiono legionieriai. Po šv. Mišių maldinga eiseną į Žemaičių Kalvariją.

19 val. Mišparai Bazilikoje; po jų – Eucharistinė procesija aplink Baziliką.

Liepos 2 d. (trečiadienis) – Tikybos mokytojų ir parapijų katechetų diena. Plungės dekanatas.

Liepos 3 d. (ketvirtadienis) – Maldų už vienuoles, vienuolius bei pašaukimus diena. Palangos dekanatas.

Liepos 4 d. (penktadienis) – Medikų ir *Caritas* darbuotojų diena. Akmenės dekanatas.

Liepos 5 d. (šeštadienis) – Jaunų šeimų diena. Mažeikių dekanatas.

Šios dienos vakaras skirtas katalikiškam jaunimui

19 val. šv. Mišios, po jų – procesija į Kryžiaus kelio kalnus.

Liepos 6 d. (sekmadienis) – **Didžioji Kalvarija** – Šeimų ir parapijų diena. Klaipėdos dekanatas.

Tą dieną minėsime Žemaičių Kalvarijos bažnyčios pakėlimo į bazilikų rangą 20-metį. 1988 m. gegužės 6 d. popiežius Jonas Paulius II Žemaičių Kalvarijos bažnyčiai suteikė bazilikos rangą.

Liepos 7 d. (pirmadienis) – Žemdirbių ir ūkininkų diena. Šilutės dekanatas.

Liepos 8 d. (antradienis) – Maldų už blaivybę ir už anoniminių alkoholikų diena. Telšių dekanatas.

Liepos 9 d. (trečiadienis) – Kunigų ir ministrantų diena. Tauragės dekanatas.

Liepos 10 d. (ketvirtadienis) – Maldų už ligonius ir įvairias priklausomybes turinčius žmones diena. Skuodo dekanatas.

Liepos 11 d. (penktadienis) – Politikų ir verslininkų diena. Šilalės dekanatas

Liepos 12 d. (šeštadienis) – Žemaičių Kalvarijos parapijos diena.

PAMALDOS KIEKVIENĄ ATLAIDŲ DIENĄ

7 val. J. E. Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ Kęstaičiuose išlydi piligrimus į Žemaičių Kalvariją

7. 30 val. Liturginių valandų Rytmetinė Žemaičių Kalvarijos Bazilikoje.

8 val. Šv. Mišios

10 val. Šv. Mišios

12 val. Suma, po jos iškilminga pagrindinė procesija į Kryžiaus Kelio kalnus.

19 val. Vakarinės šv. Mišios.

Paskutinę atlaidų dieną 19 val. šv. Mišių Bazilikoje nebus.

Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ

Joseph Ratzinger. Krikščionybės įvadas. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2008. – 312 p.

„Ar tokioje sutrikimo situacijoje krikščionybė neturėtų labai rimtai mėginti vėl atrasti savo balsą, kad naująjį tūkstantmetį galėtų supažindinti su žinia, padaryti ją suprantamą kaip bendrąjį kelrodį į ateitį?“

Šiuo klausimu prasideda knyga, pirmą kartą išleista 1968 m., iškart pelniusi pasaulinį pripažinimą, o Lietuvoje platinta pogrindyje (vert. Aldona Budreikaitė, išsp. 1991). Po keturiasdešimties metų naujai vers-ta iš papildyto 2005 m. leidimo, ji ir šiandien padeda iš naujo suvokti tikėjimą kaip tikro buvimo žmogumi galimybę, neleidama įklimpti dvasinę tuštumą dangstančioje tuščiakalbystėje.

Knygoje, išaugusioje iš paskaitų, 1967 m. vasaros semestrą skaitytų Tübingene visų fakultetų klausytojams, remiamasi Tikėjimo išpažinimo dėmenų analize, svarstomas Dievo ir Kristaus klausimas kaip krikščioniškojo tikėjimo šerdis ir apibūdinama jo vieta šiandieniam pasaulyje.

Carsten Peter Thiede. Petras. Bažnyčios Uola naujoje šviesoje. – Kaunas: Katalikų interneto tarnyba, 2008. –144 p.

Petras, žvejys, Jėzaus mokinys ir pirmasis Romos vyskupas, – koks jis iš tiesų buvo? Svyruojantis, menkai išsilavinęs žmogus, kokį jį dažnai įsivaizduojame, ar plataus akiračio Bažnyčios strategas ir pirmasis diplomatas?

Garsus Naujojo Testamento laiko-tarpio bei aplinkos žinovas, archeologas, senųjų rankraščių specialistas Carsten Peter Thiede (1952–2004), remdamasis rūpestinga rašytinių šaltinių analize bei naujaisiais ar-

cheologijos radiniais, pateikia netikėtai naują Petro paveikslą: Petras prieš mūsų akis iškyla ne kaip neuovokus, Jėzaus nuolatos peikiamas žvejys, bet kaip Biblijos tvirtai besilaikantis, graikų ir romėnų pasaulį puikiai pažįstantis žydas, pasirengęs mokytis iš Jėzaus bei ryžtingai paskui jį sekti.

Tai antroji šio autoriaus knyga lietuvių kalba, pirmoji „Jėzus. Tikėjimas, faktai“ pasirodė 2006 m.

Michael L. Cook SJ. Atsakymai į 101 klausimą apie Jėzų. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2008. – 176 p.

Ar pasakojimai apie Jėzaus prasi-dėjimą ir gimimą – tiesa? Ar Jėzus turėjo brolių ir seserų? Kada Jis su-žinojo esąs Dievo Sūnus? Ar Jėzus kartais būdavo linksmas ir kartais mėgdavo pajuokauti? Ar Dievas tikrai norėjo, kad Jėzus mirtų taip baisiai ir būdamas toks jaunas? Kaip Jis galėjo būti šimtaprocentinis žmogus ir šimtaprocentinis Dievas, juk tai du šimtai procentų? Ar Jėzus turi įtakos žmonėms, išpažįstantiems kitas religijas? Šioje knygoje teologas, vienuolis Michael Cook paprastai ir tiesiai atsako į žmones dominančius klausimus apie Jėzų.

Knygoje kristologijos atžvilgiu na-grinėjama Jėzaus Kristaus gyvenimo istorija keturiais tarpusavyje susijusiais, neatskiriama vienas nuo kito ir būtinais aspektais: istorinis Jėzus, mirtis ant kryžiaus, prisikėlimas ir įsikūnijimas. Po įžanginės dalies (šaltiniai ir jų interpretavimas) ir istorijos srities klausimų (Jėzaus gyvenimas ir veikla) pereina ma prie teologijos tematikos (Jėzaus samprata ankstyvojoje Bažnyčioje ir jos sklaida tikėjimo išpažinimo formulėse bei Bažnyčios susirinkimų nutarimuose). Pabaigoje aptariama Jėzaus reikšmė šiandien.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / kun. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2008, „Bažnyčios žinios“